

SLOVENSKI POROČEVALEC

LETO XIII, ŠTEV. 100

Ljubljana, sobota 26. aprila 1952

Izdaja za severovzhodno Slovenijo

POSAMEZNA ŠTEVILKA 6 DIN

Za čim boljše gospodarjenje z gozdovi

Lani je več sto gozdarskih strokovnjakov ocenilo vrednost lesa v slovenskih gozdovih. Rezultat te ocene je pokazal, da moramo z lesom zacet bolj smotno in pametno gospodariti, če si hocemo zagotoviti trajno gospodarjenje v naših gozdovih. Narejen je tudi že dvajsetletni načrt sečne naših gozdov, po katerem se bo zmanjšala lokalna potrošnja lesa. Okrajni pripravljajo nadalje perspektivni načrt obnove gozdov. Zaradi tega je bil tudi načrt nedržavnega sektorja v gozdarstvu za letošnje leto znatno znižan, tako da bo dalo 550.000 ha gozdov samo 27 % obvezne oddaje lesa, vtem ko bo dal socialistični sektor gozdarstva, ki ima 360.000 hektarov površine, 73 % lesa.

Sprito zelo visokih cen kmetije in zadrudniški povesd ponujajo les za prodajo, ne glede na stanje njihovih gozdov, pri čemer zlorabljajo tudi udeležbo o sečnih dovoljenjih, ki pravi, da krajevni odbor lahko dovolji posestniku, da poseka 10. kub. metrov drv za lastno uporabo in 3 kub. metre tehnične lesa. Če računamo, da imamo v Sloveniji okrog 150.000 gozdnih posestnikov in da vsak dobi od krajevnega odbora potrdilo za posek 3 kub. metrov lesa, dobimo na ta način 450.000 kub. metrov tehnične lesa; upoštevati pa moramo, da je bilo že doslej mnogo primerov, ko je kmet večkrat dobil potrdilo za 3 kub. metre ali pa da je se na okraj poslal prošnjo, naj mu dovolijo posekati 20 do 50 kub. metrov, češ da bo popravil gospodarska poslopja, les pa je nato prodal. Na ta način dobimo tolikšno količino lesa, ki celo dvakrat presega redni načrt poseka lesa nedržavnega sektorja. Zelo se je razpasla tudi škodljiva navada, da mnogi nakupovalci nakupujejo les od kmetov mimo krajevne ali okrajne oblasti. Ne smemo pozabiti, da je bilo do leta 1940 v Sloveniji registriranih okrog 1.200 lesnih trgovcev in trg. družb, ki so nakupovale in prodajale les in da večina med njimi ni pozabila na zlate stare čase, ko so odirali kmetia in bogatila. V Slovenski Bistrici se je n. r. o. osnovala celo neka zadruga za prodajo in nakup lesa. Nadalje nekateri podjetja na deželi se danes mislijo, da se da z lesom dobro kupčevati in kriti razne primanjiljaje. Da so taki škodljivi pojavi možni, je še vedno deloma vzrok tudi neurejena gozdarska služba ali pa nerazumevanje pri ljudeh za njene napore.

V nedržavnem sektorju so lani dobili 400 novih logarjev, ki deloma se niso strokovno izvežbani, deloma pa tudi niso dobro izbrani. Tako je okraj Trebnje namestil 20 bivših namestencev iz okrajnega aparata, s katerimi ima sedaj okrajni gozdar težave. Ob tej priliki pa je okraj odpustil nekaj starih zaslužnih logarjev. Okrajni gozdar v Slovenj Gradcu ni hotel dati sečne dovoljenja neki zadrugi, ki je hotela posekati več lesa, kot pa je bila zmogljivost njenih gozdov. Zaradi tega, ker se je ravnal po zakonih, so ga nadriž z razbijajo zadruga. V črnomeljsem okraju, ki je znan kot

zelo reven na gozdovih, posamezni kmetje najprej posekajo les, potem pa gredo na okraj po sečno dovoljenje. Okrajni gozdar pa ima premalo podpore v okrajnem ljudskem odboru, da bi take pojave uspešno preprečeval. Neki logar v radovljiškem okraju je delal nered v gozdovih. Zato je predlagal okrajni gozdar ljudskemu odboru, naj ga odpusti iz službe. Toda neki okrajni funkcionar se je zanj zavzel, češ da ima zasluge iz preteklosti in ga ni dovolil odpustiti. Nekateri splošne kmetijske zdruge, kamor so se vrinili razni bivši lesni trgovci, nakupujejo, sekajo in prodajo les pod geslom splošnega napredka zdruge in mislijo, da se jih ne tičejo ne zakon o gozdovih ne gozdarski predpisi.

Kako malomaren odnos imajo ponekod do gozda, se vidi tudi iz naslednjega primera: Ko je v sredini februarja poleđica podrla več tisoč borov, so prišli iz Ljubljane v Sežano odgovorni predstavniki gozdarstva, ki so dali pobudo za pravilno spravilo tega lesa. Toda ko je proti koncu marca prišla in Ljubljane kontrolna komisija, je opazila, da so delavci nekaj sto metrov nad Sežano sežigali debele veje, namesto da bi poskrbeli, da bi ta drva dobili ljudje, ki so brez njih. Primerov škodljivstva take vrste imamo nešteto.

Po uredbi o sečnih dovoljenjih so imeli okrajni ljudski odbori pravico, da odobrijo posameznikom, kakor tudi zadrugi do 100 kub. metrov nadplanskih količin lesa, kar je pri današnji izčrpanosti gozdov vsekakor preveč, posebno če pomislimo, da so se ponekod sekale nadplanske količine lesa

preko zmogljivosti gozda. Od marca dalje je pa ta stvar urejena tako, da sečno nadplanskih količin lesa dovolji Svet za kmetijstvo in gozdarstvo na predlog okraja. Okrajni ljudski odbori bodo kmalu prejeli elaborat o ocenitvi gozdov za svoj okraj. Tako bodo vedeli, kako morajo na svojem območju gospodariti z gozdovi, koliko lahko sekajo in koliko morajo obnavljati.

Ljudski odbori bodo morali v bodoče gozdarstvu posvečati večjo skrb. Na sejah okrajnih kakor tudi na sejah občinskih ljudskih odborov bi morali razpravljati o tem, kakšno stanje je v gozdovih, kako je s planskim obvezami, kako in kaj se je ukrenilo proti kršilcem gozdnega reda in predpisov o sečnji. Nadalje kakšen je gozdarski kader, kaj in kako se ukrepa proti slabim gozdarjem, oziroma nagrajuje vestne gozdarje. Okraj pa bi moral dati le tistim zadrugam in kmetom dovoljenja za sečno nadplanskih količin lesa, ki so izpolnili plan v celoti, drugič če imajo tako močne gozdo, da prenesejo nadplansko sečno, nadejda če zadruga res rabi stroj, ki ga bo dobila za prodani les in če ima kmet od občine potrdilo in gradbeno dovoljenje, da zida ali popravlja gospodarske poslopje.

V interesu vsega narodnega gospodarstva bi morali naši ljudski odbori strogo nadzorovati in zasledovati razna podjetja in druge kršilce gozdnih predpisov. Naloga političnih organizacij pa je, da s svojim delom pripomorejo k temu, da bodo podjetja, zadruga in posamezniki čimprej spoznali, kako resno je vsa naša slovenska skupnost zainteresirana na čim boljšem gospodarjenju z gozdovi. M. H.

Spomenica odbora za slovensko šolstvo v Trstu Varnostnemu svetu

Tržaški Slovenci zahtevajo osnovne in srednje šole in popolno neodvisnost slovenskega šolstva od italijanskih upravnih organov

Trst, 25. aprila (Tanjug). Odbor za slovensko šolstvo v Trstu, v katerem so zastopniki 12 slovenskih kulturnih, prosvetnih in vzgojnih organizacij, je poslal Varnostnemu svetu spomenico, v kateri ga prosi za posredovanje pri angloameriški vojaški upravi, da bi Slovincem vrnil, kar so izgubili pod Italijo in da bi bilo to uzakonjeno.

V spomenici so nato na kratko navedeni razlogi, zaradi katerih Slovenci vlagajo to zahtevo. Italija pri podpisu mirovne pogodbe z Avstrijo po prvi svetovni vojni ni hotela privoliti v mednarodno uzakonitev svojih obveznosti do nacionalnih vprašanj, češ da bo kot kulturna država znala spoštovati njihove pravice. Toda takoj po okupaciji je začela sistematično raznarodovati slovensko in hrvatsko prebivalstvo. Spomenica naštevata nato sredstva in oblike nacionalnega zatiranja pod italijansko okupacijo.

Navzlic zmagi demokratičnih sil v drugi svetovni vojni, je rečeno v spomenici, navzlic angloameriški vojaški upravi v Trstu in pokroviteljstvu Var-

nostnega sveta, se na tem ozemlju ne izvaja določbe mirovne pogodbe v korist slovenskega prebivalstva, marveč Italijani nasprotno Slovence z vsemi sredstvi zatirajo. V Trstu je še vedno skoraj v celoti veljavna fašistična zakonodaja, ki je veljala za Slovence in ki so jo v Italiji po drugi svetovni vojni odpravili. Se vedno so v veljavi sodbe italijanskih mirnodobnih in vojaških sodnih in izrednih sodišč ter sodbe posebnega fašističnega sodišča. Slovensko šolstvo je še vedno na milost in nemilost prepuščeno italijanskim šolskim oblastem, vsi šolski pravni in politični ključni položaji so v rokah Italijanov.

Zato se tržaški Slovenci enotni v zahtevi, da Italija ne le ne sme nikoli več dobiti Trsta in njegove okolice, marveč tudi ne sme sodelovati v upravi na Tržaškem ozemlju.

V spomenici zahteva odbor za slovensko šolstvo v Trstu sistematizacijo vseh slovenskih osnovnih in srednjih šol, sistematizacijo učiteljskih mest in stalnega učnega osebja, ustanovitve samostojne slovenske šolske uprave. Dokler to ne bo izvedeno, mora biti slovensko šolstvo neodvisno od italijanskega upravnega odbora. Iz javnih sredstev je treba zgraditi osrednji kulturni dom v Trstu ter dati delno odkodnino za škodo, ki so jo utrpeli Slovenci na kulturnem področju.

Spomenica je bila poslana tudi UNESCO, ameriški in britanski delegaciji na londonski konferenci, jugoslovanskemu veleposlanstvu v Londonu, francoski vladi in ameriški vojaški upravi.

Priznanje in nagrada kolektivni železarne Guštanj

Od zveznega sveta za industrijo in od centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je delovni kolektiv železarne Guštanj dobil za velike delovne uspehe v zadnjem polletju častno diplomu in nagrado 300.000 din.

Brezplačne počitnice makedonskih otrok

Na stranske države, ljudskih odborov, socialnih ustanov in množičnih organizacij poje letos v Makedoniji organizacijo počitnic nad 16.000 otrok, med katerimi je mnogo vojnih sirot in otrok borcev in invalidov. Največje počitniške kolonije za te otroke bodo ob Ohridskem in Préspanskem jezeru.

Trst ne sme znova postati izhodna točka za italijanske osvajaalne pohlepe po jugoslovanskem ozemlju

New Delhi, 25. aprila (Tanjug). Več velikih indijskih časopisov je privrkat objektivno predočilo indijski javnosti sedanji položaj v Trstu.

Ugledni bombajski časopis »Bharat Jyotik« piše, da je zaskrbljenost Jugoslavije, da bi reševali to vprašanje brez njene udeležbe, docela upravičena. Poudarja da so nedavne demonstracije v Italiji rezultat političnih kombinacij italijanskih informbirojev in skrajnih italijanskih iredentističnih desničarskih pustolovcev. Očitno je, da bi radi uresničili program, ki je nekoč uničil Mussolinija in njegov fašistični režim.

Največji kurdistanski časopis »Daily Milap« posveča posebno pozornost položaju Slovencev v Italiji in anglo-ameriški coni STO. »Ricinuso« olje in druga srednjeveška inkvizicijska sredstva, prepoved materinsčine v šolah in po vaseh, brisanje slovenskih napisov celo z nagrobnih spomenikov — to so pridobitve italijanske vladavine nad jugoslovansko manjšino,« piše časopis. Pravice Jugoslovanov v Trstu in Italiji sedaj ponovno teptajo. Italijanski imperij je čisto v svoji zgodovini izkoristil Trst kot izhodno točko za svoje osvajaalne načrte proti jugoslovanskemu ozemlju. Mar se bo to zopet ponovilo? Jugoslovani odgovarjajo upravičeno negativno na to vprašanje.

Zelo zanimivo poročilo iz Trsta je objavil te dni »National Herald« v glavnem mestu države Utar Pradeš z naslovom »Trst kot predmet barantanja med velesilami«. Casopis posebej svetljuje stališče Moskve v tem vprašanju pri čemer poudarja, da je Rusija vedno nastopala proti rešitvi tega vprašanja, da bi osamila Jugoslavijo. Samo tako je mogoče pojasniti akrobatske spremembe v stališču italijanskih komunistov do tega vprašanja. Casopis prinaša v celoti jugoslovanski predlog za rešitev tržaškega vprašanja, ki ga je stavil maršal Tito in sprito tega poudarja, da boljše rešitve tržaškega vprašanja ne bodo nikdar dosegli.

Daljša poročila in članke o Trstu, ki podpirajo jugoslovanske zahteve glede na to ozemlje, hkrati pa obsojajo poskuse, da bi to sporno vprašanje rešili

VOHUNSKI PROCES NA REKI

Obtoženci so dobivali denar iz Trsta in Italije

Reka, 25. aprila. Pred okrožnim sodiščem na Reki se je danes nadaljevala razprava proti informbirojskim vohunom, ki so delali po nalogu in navodilih Vidalijske in Togliattijevske informbirojske italijanske partije. Pri nadaljnjem zaslišanju je obtoženi Saurio Delardinij priznal, da je dobil denar za svoje rovarjenje iz Trsta in Italije. Imel so načrt, da bi začeli na Reki izdajati svoje tajno glasilo ter so jim v ta namen iz Trsta obljubili ciklostil, ki pa ni prišel več pravočasno.

Obtoženi Cesarino Castellani, po poklicu delavec, je takoj v začetku zaslišanja priznal, da se čuti delno krivega. Sestal se je z vsemi »vohtelj« reške organizacije ter čital informbirojsko propagando, ki jo je od njih dobival. Ko je bil Castellani aretiran, in opozoril svojih predstojnikov na šoli, je prevzel blagajno in so tudi pri njem našli denar organizacije. Na popoldanski razpravi je bil zaslišan Gustavo Musomecci, po poklicu profesor in edini intelektualca v tej skupini vohunov. Kot politični emigrant je živel na Reki in je bil nameščen na ekonomskem tehnikumu. Bil je eden najbolj delavnih članov in si je ves čas dopisoval z Del Pontom. Takoj po prelomu med Jugoslavijo in Kominformom sta se z Del Pontom dogovorila, da začeta delovati za Informbiro. Del Ponte mu je stalno pisal, če pa mu je poročal razne podatke, pri čemer pa se je izražal zelo previdno in oprezno. Belardinija je poznal že od prej in je bil z njim tesno povezan. Večkrat je potoval v Trst in nesel tja zaupne podatke vojaškega in gospodarskega značaja. Najvažnejše podatke je izročal del Pontu, zlasti vse podatke o podjetju »Aleksander Rankovič« in »M. maj«. V Trstu je izročil del Pontu tudi pismeno poročilo o položaju v italijanskih šolah na Reki. V poročilu pravi, da so profesorji slabi in da je pouk na italijanskih šolah zanič. Na vprašanje predsednika, zakaj na morebitne pomanjkljivosti ni opozoril svojih predstojnikov na šoli, je Musomecci izjavil, da je bilo njegovo poročilo, ki ga je izročil v Trstu, napisano tako, da je bilo vsekoli naperjeno proti Jugoslaviji, čeprav podatki niso bili resnični. V Trstu je dobil od del Ponta kovček z dvojnimi dnom in krtačo s skritim predajnikom. V kovček je bila informbirojska literatura, v krtači pa sta bila skrivta dva

enostransko in brez sodelovanja Jugoslavije, prinašajo še nekateri časopisi, kot n. pr. »Nav Barata« iz Srednje Indije ter vodilni indijski časopis v angleščini »Hindustan Standard«. Zanimive članke, ki podpirajo stališče Jugoslavije do tržaškega vprašanja so objavili tudi nekateri burmanski časniki, med njimi tudi največji burmanski dnevnik »Hantavadi«, ki izhaja v Rangunu.

Nasvet glasila naših izseljencev v New Yorku Italiji

New York, 24. apr. (Tanjug) Casopis jugoslovanskih izseljencev v ZDA »Novi list« je objavil članek o Trstu, v katerem med drugim pravi:

»Voditelji današnje Italije ne skrivajo svojih zahtev po Istri, Reki in Dalmaciji, ker mislijo, da je mednarodni položaj tak, da to lahko delajo brez nevarnosti. Toda motijo se. Jugoslavija ni nekdanja stara Jugoslavija, ki je mirnega srca žrtvovala koristi svojih narodov, kadar so jih zahtevali njeni inozemski gospodarji. Nova Jugoslavija je dokazala, da zna obraniti koristi svojih narodov in vsakod mora vedeti, da je dala mnogo žrtv za ohranitev miru. Italijanski imperialisti bodo nekega dne, navidešno zaradi skupne obrambe Zahodja, zahtevali od Francije Nico in Korziko, od Arabcev Tunizijo, Alžir in Libijo, od Židov Palestino in nekdo si se radi pojavil z vsem Mussolinijevim imperijem, ki je pokopan za večne čase v korist miru in svobode vseh narodov.

Italijanski narod bi zelo vstregel vsemu svetu, največ pa koristil sebi, če bi v enoparnem sodelovanju z vsemi narodi, posebno pa s svojimi sosedi, poiskal časten izhod iz svojega sedanega položaja.

Prebivalci Pirana solidarni z jugoslovanskimi narodi

Koper, 25. apr. (Tanjug). Prebivalci Pirana v jugoslovanski coni STO so poslali članom Ljudske fronte v Ljubljani, Titogradu in Sarajevu pozdravna pisma, v katerih izražajo solidarnost z odločnim stališčem jugoslovanskih narodov pri obrambi koristi in pravic tržaškega prebivalstva. Prebivalci Pirana zahtevajo v pismih prekinitve londonske konference.

V mnogih drugih krajih jugoslovanske cone STO so bili množični sestanki članov Ljudske fronte, na katerih je prišla do izraza enotnost ljudstva glede na poskuse, da bi rešili tržaško vprašanje brez sodelovanja Jugoslavije.

Bivši borci iz Izole so poslali maršalu Titu brzojavko, v kateri so poudarili, da so pripravljeno varovati svojo svobodo in domovino pred po- hlepijo italijanskih imperialistov.

Protijugoslovanska gonja v Pirinski Makedoniji

Beograd, 25. apr. (Tanjug) Kakor pišejo sofijski časopisi, so v Pirinski Makedoniji priredili od 13. do 20. aprila »Teden sovjetsko-bolgarskega prijateljstva«, v katerem je prišla posebno do izraza protijugoslovanska gonja. V okviru te akcije so bila zborovanja v Blagojevgradu, Sandanskem in Petricu, na katerih so imeli podpredsednik bolgarske vlade Georgij Trajkov, generalni sekretar nacionalnega sveta Domovinske fronte in drugi bolgarski voditelji protijugoslovanske govore. Govorili so tudi sovjetski delegati v Bolgariji Malisev, Erchin in Sedin, ki so nastopili kot uradni zastopniki veleposlanstva ZSSR v Sofiji.

Volitve začasnih občinskih ljudskih odborov v povečanem mar.borskem okoliškem okraju

Ta teden so bile po vseh novoforniranih občinskih ljudskih odborih mariborskega okoliškega okraja volitve začasnih odborov, ki bodo do jenskih volitev vodile poslovanje v občinah. Začasne odbore so volili odborniki iz vseh krajevnih ljudskih odborov. Do večera so bile volitve izvedene v vseh 34 občinskih ljudskih odborih. Na splošno je tudi za te volitve navzlic temu, da pri njih niso neposredno sodelovali volivci, vladalo na podoželju izredno zanimanje. Ob tej priliki je bilo med ljudmi mnogo govora o gospodarskih in političnih vprašanjih. Občinske partijske in frontne organizacije so povsod pripravile predloge za člane začasnih občinskih odborov. Na množičnih sestankih so potem ljudje pretresali in razpravljali o teh predlogih ter o nešteti vprašanjih svojega kraja, hkrati pa tudi postavljali mnoge koristne pred-

ob velikem sodelovanju in zanimanju samih volivcev

loge, ki naj jih začasni občinski odbori uresničijo. Mnogokje so ljudje ob tej priliki tudi ostro grajali delo prejšnjih KLO ter razkrinkovali tudi razne protijudske elemente, ki so vedrili in oblačili v teh odborih. Ljudje so v 99% podprli predlagane kandidate, ki so jih na množičnih sestankih predlagale partijske in frontne organizacije. Neveščnosti so se pojavile edino v Gornji Sčavnici in Cerkevniku v Slovenskih goricah, kjer sta partijska in frontna organizacija postavili brez sodelovanja vsaka zase svojo kandidatsko listo. Zaradi tega je bilo treba tu ob volitvah znova presojeti posamezne kandidate za začasni občinski odbor. Volilna udeležba je bila za ves okraj povprečno 90%. Skoraj po vseh krajih je tekla prav ostrba borba za odborniška mesta, tako da so ljudje do dobra vsakogar pretresli, zavedajoč se, da morajo imeti v odborih take ljudi, ki bodo dobro gospodarili in bodo preželi z močno socialistično zavestjo. Najbolj živahno so bile volitve v Hočah, kjer so volili 27 odbornikov, nadalje v Sentilju, Kungoti in Ribnici na Pohorju. Na mnogih sestankih in ob volitvah so med drugim precej razpravljali o svetih, ki naj jih imeli novi občinski odbori. V Račah in Koleni pa so jih celo že ustanovili. Ljudje so pokazali največ zanimanja za gospodarski svet, svet za socialno skrbstvo, za prosveto in kulturo itd. Za komunalno dejavnost pa sodijo, naj jo vodijo in zanjo skrbje vaški odbori. V nekaterih krajih so se tudi porazgovorili o reorganizaciji obrtne dejavnosti in predlagali, naj bo ta dejavnost takšna, da bo ustrezala potrebam občine ne pa zgolj posameznim vsem. V Sentilju so predlagali tudi ustanovitve posvetovalnice za matere in otroke, medtem ko so v nekaterih krajih po Slovenskih goricah govorili zlasti o elektrifikaciji, prometu, izboljšanju krajevnih cest, splošnih kmetijskih zadrugah itd.

Ker so volitve v začasne občinske ljudske odbore končane, bo danes prenehalo poslovanje v vseh dosedanjih krajevnih ljudskih odborih, obenem pa začno posloovati začasni občinski ljudski odbori. Obenem pa okraj tudi izroča svoja okrajna obrtna podjetja v upravo občinskih ljudskih odborov. (Z)

Drevi bo ob 20. v veliki unionski dvorani svečana proslava 27. APRILA obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije

Program: 1. Himna. 2. Slavnostni govor: tov. Vlado Krivic, član politbiroja CK KPS in predsednik Mestnega odbora OF - Ljubljana. 3. R. Simoniti: Le vkup, le vkup, uboga gmajna. 4. K. Pahor: Komandant Stane. 5. U. Vrabec - Bičevčanka. 6. O. Danon - Kozara. 7. R. Gobec: Mlad. simfonija IV. stavk: Himna delu. — Program izvajata zbor in orkester Slovenske filharmonije.

Mestni odbor OF Ljubljana vabi članstvo OF, da se proslave polnoštevilo udeležijo. — Vstop v dvorano prost.

Jugoslovanski Zidi na proslavah v Izraelu

Beograd, 25. aprila. Delegacija Zveze židovskih občin FLRJ je odpotovala v Izrael kjer se bo udeležila proslav ob ustanovitvi države Izrael, ki se bodo začele 30. aprila. Med svojim bivanjem v Izraelu bo delegacija obiskala društvo za prijateljske stike Izrael-Jugoslavija, Združenje jugoslovanskih Židov in naselbine jugoslovanskih Židov.

Zadnje vesti

● Tokio, 25. apr. (Reuter) Na ameriški križarki »Saint Paul«, ki je križarila ob vzhodni obali Koreje, je nastala eksplozija, pri kateri je bilo ubitih 30 mornarjev. Do eksplozije je prišlo, ko je križarka s topovi obstreljevala sovražnikovo oporišče Koždo, na pol poti med frontno črto in pristaniščem Vonsan. Križarka »Saint Paul« ima 13 tisoč 600 ton nosilnosti. Po sporočilu Zdruzenegega poveljstva je to največja pomorska nesreča od začetka korejske vojne.

● London, 25. apr. Redakcijski odbor, čigar naloga je, sestaviti besedilo o sporazumu na pogajanjih zastopnikov ZDA, Velike Britanije in Italije, ki razpravljajo o udeležbi Italije v upravi v coni STO, je imel danes dva, dve uri trajajoča sestanka.

Sporočilo finančnega ministarstva o izplačilu dela plače v bonih in trgovskih podjetjih

Osebj, zaposlenemu v trgovskih podjetjih, se bo izplačevalo v bonih za nakup industrijskega blaga z 80% popustom 27% stalnega dela plače, ki se mu izplačuje kot akontacija na plačo, ter 27% spremenljivega dela plače, ki se mu izplačuje na podlagi obračuna za nazaj.

Ko stalni del plače se šteje: a) pri osebu, zaposlenem v podjetjih za izvoz in uvoz in podjetjih za promet z žitom in moko na debelo, 85% vsote dosedanjih osnovnih plač in dodatkov (položajnih in osebnih), denarnega nadomestila za živilske bone in denarne vrednosti bonov za nakup industrijskega blaga, ki jih je to osebe do sedaj prejemale; b) pri osebu, zaposlenem v ostalih trgovskih podjetjih, 80% vsote dosedanjih osnovnih plač in položajnih dodatkov, denarnega nadomestila za živilske bone in denarne vrednosti bonov za nakup industrijskega blaga, ki jih je to osebe do sedaj prejemale.

Ameriški rušilec zapustil splitsko pristanišče

Po tridnevnem pristanju v splitskem pristanišču je ameriški rušilec »Borderom« včeraj odplul iz naših voda.

PELO PODODBORA KOMISIJE OZN ZA RAZOROŽITEV.

Temeljna načela ZDA za izvedbo razorožitvenega programa

Velika Britanija, Kanada in Francija podpirajo ameriške predloge, sovjetski delegat Malik pa bo zahteval razna pojasnila

New York, 25. aprila. (UP). Po brezuspešnem prizadevanju sovjetskega delegata Malika, da bi vsilil delegatom pododboru Komisije za razorožitev OZN razpravo o bakteriološki vojni v Koreji, je na večeršnjem sestanku spregovoril delegat ZDA Benjamin Cohen. Predlagal je 6 temeljnih načel za izvedbo razorožitvenega programa in hkrati izrazil upanje, da bodo soglasno sprejeta in postala nepopolna za nadaljnje delo komisije.

Prvo predlagano načelo pravi, da je cilj razorožitve preprečenje vojne z omilitvijo napetosti in strahu zaradi oboževanja ter onemogočanje vojnih priprav kot sredstva za ureditev sporov med narodi. Da bi bil dosežen ta cilj, morajo vse države delati na tako korenito zmanjšanju oboroženih sil in oboževanju, da ne bo nobena država v stanju oborožene pripravljenosti, ki bi ji omogočila pripravljeno ali začeti vojno. Vse države morajo skleniti mednarodne sporazume za omejitve oboževanja na tipe in količine orožja, potrebne za notranjo varnost in izpolnjevanje obveznosti, ki jih priporoča Ustanovna listina OZN. Ti sporazumi morajo zagotoviti progresivno in uravnoteženo zmanjšanje

oborožitve in vojske ter izločitev vseh vrst orožja za popolno uničevanje. — Mednarodni sporazumi morajo prav tako določiti tudi učinkovita jamstva, da bo razorožitveni program izveden v vseh svojih oblikah.

Ko je pojasnil točko, je Cohen poudaril, da je treba za izvedbo uspešnega nadzorstva nad proizvodnjo atomskih bomb nadzirati tudi surovine. Na koncu je poudaril kot 6. načelo, da morajo sporazumi o oboževanju zajemati tudi progresivno objavljanje in preverjanje podatkov o vseh oboroženih silah in oboževanju, vstevši tudi atomsko oboževanje.

Po besedah ameriškega delegata so ZDA podale ta načela zato, da bi bil že v naprej dosežen sporazum, kako naj se ravnajo članice OZN pri obdelavanju podatkov o razorožitvenem programu. Sovjetski poziv v prid načelne odločitve o preprečitvi atomskega orožja in zmanjšanju oboževanja, pa je tipična pomota — je dejal Cohen.

Delegati Velike Britanije, Kanade in Francije so podprli to ameriško stališče. Malik pa je izjavil, da je treba se pojasniti nekatere točke ameriškega predloga.

Komisija za človečanske pravice

New York, 25. aprila (Tanjug). Komisija OZN za človečanske pravice je sprejela indijsko priporočilo Generalni skupščini glede na pravice do samoodločbe, ki zahteva od članic OZN, naj se ravnajo po načelih samoodločbe in naj zajamčijo neodvisnost narodov pred napadalcem. Združeni narodi naj prav tako delajo za uresničitev pravic do samoodločbe narodov na nesamoupravni področjih in v deželah pod skrbištvom OZN in naj zajamčijo te pravice. Proti indijski predlogu so glasovali predstavniki Velike Britanije, Avstralije, ZDA, Francije in Belgije.

Sabotaže na Švedskem

Stockholm, 25. apr. (Reuter). V tovarni razstreliva »Nobel« na Švedskem je danes prišlo do druge eksplozije v poslednjih dneh. Policija je takoj uvedla preiskavo, ker sumijo, da je bila sabotaža. Tovarniški inženirji so namreč ugotovili, da so neznanec postavili v 80 kg streliva določeno količino spojnin, ki so pospešile eksplozijo.

Komunistična partija v Hajderabadu spet dovoljena

New Delhi, 24. aprila (AFP). Vlada indijske države Hajderabad je včeraj uradno sporočila, da je zopet dovoljena dejavnost komunistične partije Hajderabad. Ta odločitev začne takoj veljati. Komunistična partija Hajabad je bila zadnja 3 leta v ilegali.

Zaradi pogreznja zemlje uničenih 20 hiš

Mentone, 25. apr. (AFP). V mestu Mentone v južni Franciji se je pordilo sinoči približno 20 hiš, ki so pokopale pod seboj vse stanovalce. Nesrečo je povzročilo pogreznje zemlje zaradi neprestanega deževja. Število žrtev še ni znano.

Gospodarski položaj Velike Britanije

London, 25. apr. (Tanjug). Čeprav daje najnovejši uradni pregled britanskega gospodarskega položaja, ki je bil objavljen v tork, enotno podoba od sedanjega gospodarskega položaja Velike Britanije z vsemi težavami, v katerih se je znašla, pa vendarle za razliko od pregledov, ki jih je objavljala laburistična vlada, ne odpira perspektive razvoja britanskega gospodarstva niti v primeru, če bi te težave prebrodili. Osnovna značilnost pregleda je, da ne odkriva, kakšne namene ima vlada, ampak samo opozarja, da bodo nastale težave, če bodo britanski državljani spoznali, da so sedaj žrtve potrebne bolj kot kdaj koli.

Razen splošnih ukrepov, ki jih namerava vlada izdati, da bi zmanjšala primanjkljaj v plačilni bilanci in ohranila zlate in dolarske rezerve, ni v pregledu niti besede o spremembah, ki jih je treba izvesti v sedanjem družbenem in gospodarskem življenju. Vladni pozivi na žrtve se omejujejo na zahtevo, naj se poveča proizvodnja, naj se v industriji usmerijo glavni napori v proizvodnjo kapitalnih dobrin, naj delavci opravljajo namesto

nevažnih važnejše naloge, ki bi pripadle k zboljšanju sedanjega položaja.

Vsekakor pa je treba upoštevati tudi politični vidik tega pregleda. Vsa krivdva za sedanje stanje v Veliki Britaniji se skuša naprtiti laburistični vladi, da bi lahko opravili korake konservativne vlade, ki namerava britansko ekonomsko in družbeno življenje spraviti na stari tir zasebnega opravljanja osnovnih gospodarskih panog, n. pr. industrije železa in jekla.

Zanimivo je, kakšna bo reakcija na pozive konservativne vlade, naj bi predlagane ukrepe uresničili. Dejstvo je, da je 6 milijonov sindikalno organiziranih delavcev že zahtevalo zvišanje mezd. Težave ob premeščanju delavcev v industrijo, ki imajo prvenstven pomen za izvoz in za izpolnjevanje oboževitvenega programa, kažejo, da bodo tudi tukaj težave. Prav tako še niso jasne perspektive glede na surovine, medtem ko je proizvodnja jekla — temeljne britanske industrije — še zmeraj pod ravni 1. 1950. Navzlic temu pa bi utegnili vladni varčevalni ukrepi za zmanjšanje blagovnega uvoza v določeni meri zboljšati plačilno bilanco.

Negotovost, ki je glavna značilnost tega dokumenta britanske vlade, ter netočni proračuni, ki so odvisni od razvoja dogodkov, dokazujejo, da bo edino prihodnost pokazala, kako se bo razvil britanski gospodarski položaj in ali bo doživel večjo in daljšo krizo.

Pogajanja v Pan Mun Jomu še vedno na mrtvi točki

Pan Mun Jom, 25. apr. Pri danšnjih pogajanjih o nadzorstvu nad premerjem so delegati obeh vojskujocih se strank le ugovorili, da sta vprašanji obnovitve letališč in določitev članov nevtralne skupine opazovalcev še vedno na mrtvi točki.

Na sestanku o zamenjavi ujetnikov je severna delegacija zahtevala, naj se opravijo tajne seje, češ da hoče delegacija Združenega poveljstva skriti pred svetom, da s silo združuje kitajske in severnokorejske ujetnike,

Novo središče Unesco v Egiptu

Pariz, 25. aprila (AFP). Egipt je podpisal sporazum z UNESCO o ustanovitvi mednarodnega središča za osnovno izobrazbo v Egiptu. To središče bo v Sir el Lajenu, 100 km severno od Kaira in bo del svetovne mreže takšnih središč, ki naj bi pomagali otrokom in odraslim brez šolske izobrazbe. Novo središče UNesco bo proučevalo tudi tehnične pripomočke za zboljšanje osnovne izobrazbe v Saudski Arabiji, Egiptu, Iraku, Jordanu, Libanonu in Siriji.

»Odvetnik« Mrvaljevič slepar in goljuf

Beograd, 25. apr. Ob zahtevi javnega tožilstva FLR, da avstrijske oblasti izročijo begunca Nikolo Mrvaljeviča, ki je prislilil posadko letala, da je moral pristati v Gradcu, je dal izvršni odbor odvetniške zbornice v Beogradu izjavo, v kateri podpira upravičene zahteve naših oblasti in poudarja, da v tem primeru ne gre za beg iz političnih razlogov, marveč za ponarejevalca in goljufa, ki je bil obsojen s prvostopno sodbo, katere izvršitev bi se morala zaveti te dni.

Mrvaljevič se je svoj čas z ponarejenimi diplomami pravne fakultete beogradske univerze vpisal v imenik odvetniških pripravnikov v Beogradu. Ko je zaslužil, da bo odkrit, je vložil prošnjo za izbris iz seznama odvetnikov. Odvetniška zbornica pa je ugotovila, da je ponarejevalec in je vložila prijavo na okrožno sodišče v Beogradu, ki je potem obsodilo Mrvaljeviča na 2 leti strogega zapora.

Anglijo skrbi nemška in japonska konkurenca

London, 25. apr. (Reuter). V poročilu društva britanskih industrijcev elektrotehničnega blaga in naprav je izražena zaskrbljenost zaradi čedalje močnejše konkurence Zahodne Nemčije in Japonske. Izvoz nemškega elektrotehničnega blaga je znašal lani tretjino rekordnega britanskega izvoza 189 milijonov funtov šterlingov. Uspeh Zahodne Nemčije pripisujejo naglim dobavam in rezervam surovin, ki jih Veliki Britaniji primanjkuje zaradi izvajanja oboževitvenega programa. Japonsko konkurenco čutijo najbolj v Indiji in Pakistanu.

Valdo Maguani kandidira v Rimu

Rim, 25. apr. (Tanjug). Gibanje italijanskih delavcev, ki jim načelujeta poslanca Cucchi in Magnani, bo nastopilo na občinskih volitvah v Rimu in v večjem številu občin v Južni Italiji z lastnimi listami. Priključili se bodo še nekateri neodvisni socialisti. Pod firmo neodvisnih socialističnih list bo šlo gibanje italijanskih delavcev na volitve v osemih pokrajinskih mestih v Južni Italiji. Poslanec Valdo Magnani je vodja liste v Rimu.

V milanski federaciji Nemnjeve socialistične stranke zahteva močna skupina tako imenovanih centralistov, pristavev bivšega člana direktorije stranke Lelija Bassa, naj bi po občinskih volitvah sklicali pokrajinski kongres, na katerem bi opredelili odnos do KP Italije. Ta skupina graja vodstvo stranke, češ da slepo izpolnjuje navodila KP Italije, ter zahteva neodvisnost politične stranke.

GOSPODARSKE VESTI

Po štirih mesecih vzpostavljen promet z durmitorskim okrajem. Zaradi velikih snežnih zametov, je bil pred štirimi meseci ukinit promet s kraji durmitorskega okraja, zlasti s središčem teka okraja Zabljakom. Zaradi velikih količin snega, ki je močnejše pomečala, vzpostaviti in so se le pred dnevi spseli v Zabljak prvi tovorni avtomobili iz Nikšiča in Plevlje.

Jugoslovansko-avstrijsko-italijanska železniška konferenca. V tork se je v Zagrebu začela konferenca predstavnikov jugoslovanskih, avstrijskih in italijanskih železnic, tržinskih in avstrijskih in iriškega Lloydja, na kateri razpravljajo o spremembi tarife za tranzit od Avstrije do Trsta. Sklicanje te konference je bilo potrebno, ker se s 1. majem znatno povečajo železniške tarife v Avstriji in Italiji. Tako le leto prejšnjega 70.000 do 80.000 ton blaga iz Trsta v Avstrijo in obratno.

Načrt za raziskovanje nahajališč nafte na Hrvaškem. Da se omogoči povečanje proizvodnje nafte, so na Hrvaškem izdelali načrt, ki bo služil kot podlaga za raziskovalna dela do leta 1960. Raziskovali bodo v vseh krajih, kjer so dosežena biološka in geofizična raziskovanja pokazala, da so možna nahajališča nafte, kakor tudi v bližini znanih nahajališč. Glavniška vrstna so v naftu v okolici Zagreba, pri Vukovaru, pri Osijeku, pa tudi v nekaterih krajih Dalmacije, kjer je podobna geološka struktura kakor v obalnem področju Črne gore, kjer so že našli nafto. Za raziskovalna dela bodo kupili v inozemstvu moderne instrumente in specialno orodje.

Pomoč OZN naši državi pri elektrifikaciji

Ze pred dvema letoma je naša delegacija na sestanku gospodarske komisije OZN za Evropo predlagala, naj bi komite za električno energijo te organizacije skembi tudi za elektrifikacijo vasi v raznih državah, ker je od te elektrifikacije odvisen napredek kmetov, ki dosega najvišji odstotek prebivalstva v južnih in vzhodnih evropskih državah. Predlog je bil v načelu sprejet in polagoma so ga začeli tudi izvajati. Najprej je bila izbrana skupina strokovnjakov, ki so spisali obširno razpravo o izkušnjah naprednih držav, kjer je kmetijstvo že močno elektrificirano, v pouk in vzpodbudo agrarnim državam Evrope in tudi gospodarsko nerazvitim državam Azije, Južne Amerike in Afrike.

Ko je obiskal našo državo generalni ravnatelj urada za tehnično pomoč OZN, je naša vlada želela, da bi pri

nas ustanovili demonstrativno središče za elektrifikacijo vasi. V tem zavodu bi z znanstvenimi metodami raziskovali in ugotavljali možnosti racionalne elektrifikacije kmetijskih naselbin. Za ustanovitev zavoda bi dala naša država na razpolago žice, izolatorje in lesene priprave, kar sama izdeluje, ter delovno silo, vse drugo pa naj bi bilo nabavljeno iz sredstev za tehnično pomoč. Naša država je tudi poslala za pomoč strokovnjakov.

Uprava urada za tehnično pomoč OZN je nedavno sklenila poslati v našo državo znanega angleškega strokovnjaka za elektrifikacijo vasi, ki bi ostal v naši državi nekaj mesecev ter pomagal pri pripravi za ustanovitev demonstrativnega središča za elektrifikacijo. Pomoč angleškega strokovnjaka nam bo mnogo koristila, v tej akciji OZN pa vidimo tudi poglobitev mednarodnega sodelovanja.

Žeblički v bolgarski marmeladi za Rusijo

Karkoli se neprijetnega zgodi v informbiroskih državah, vsega je v prvi vrsti kriva — Jugoslavija. Jugoslavija je kriva, ko bežijo čez mejo romunski, madžarski, bolgarski in albanski prebivalci ter med njimi celo vojaki, kriva je, kadar v tovarnah ne izpolnijo delovnih načrtov, kadar kmetje ne odajo dovolj pridelkov, prav posebno pa seveda takrat, kadar so sabotaže in upori.

Svojevrsna sabotaža je bila zdaj v Bolgariji v neki tovarni, ki izdeluje živila za izvoz v Sovjetsko zvezo. Delavci so v svojem ogorčenju pomešali med marmelado žeblice in žebličke, s katerimi zabijajo zaboje, in potem so seveda s tem blagom vred prišli iz

Rusije nazaj tudi najhujši ukori z zahtevno preiskavo in najstrožjega kaznovanja krivcev. Iz Sofije so poslali v tovarno posebno komisijo in uspeh njenega dela je bil samo ta, da so odpuščali iz službe in zaprli mnogo delavcev, ne da bi mogli dognati, kdo je organiziral in izvršil sabotažo. Med odpuščanjem in zapiranjem delavcev pa so v tovarni nastali nemiri, zaradi česar je predsednik preiskovalne komisije ubral druge strune.

Na zborovanje je sklical vse delavce ter jim govoril, da oni po njegovem mnenju niso krivi, ker so sabotažo organizirali — jugoslovanski agenti. — Če delavci o tem kaj vedo, naj povedo, in vsi, ki so bili odpuščeni in zaprti, bodo takoj spet sprejeti v službo.

Tudi na Goriškem so že izvolili nove občinske odbore

Na Goriškem so imeli prva zasedanja že vsi novi občinski ljudski odbori. Včeraj je bilo v Novi Gorici tudi zasedanje okrajnega ljudskega odbora. O uvedbi občinskih ljudskih odborov ter o novi teritorialni razdelitvi po vaseh goriškega okraja zelo mnogo razpravljajo. Se posebno se volivci strinjajo z določili zakona o ljudskih odborih, ki predvideva vsake vrste kot pomožne organe občinskih ljudskih odborov, ki bodo le-tem olajšali delo pri reševanju raznih drobnih poslov (na Goriškem na primer pri izdajanju živinskih potnih listov in podobno).

Goriški okraj bo imel po novi teritorialni razdelitvi 15 občin in 2 mestni občini v Ajdovščini in Novi Gorici. Največja občina je v Kanalu ob Soči, ki je z anhovsko cementarno močno industrijsko središče in šteje okrog 7200 prebivalcev. Najmanjša občina, ki pa nima izgledov za obstoj, so Renče z 1400 prebivalci. V vasi Renče žive predvsem sepeški delavci, zidariji in blatariji (opekarski delavci). Renčani so namreč napačno počuli svoje poslance, da žele vasi Bukovico in Gradišče pri Privatu pri v sestavi občine Renče. Dejansko pa pravijo Gradiščani hudomušno, kako bomo mi spadali pod Renče, ko smo na vrhu (na griču) in se zavzemamo za občino Zali hrib (prej Dorenberg). V Bukovici so mnenja, naj bi spadali pod Sempeter. S tem, da se je ugodilo Renčam, se kujajo spet v Mirnu, ker so bili prvotno zadovoljni z občino v Sempetru, sedaj za zahtevajo samostojno občino in utemeljujejo svoje želje, da imajo še boljše pogoje za občino kot sedanje Renče, kar je dejansko sicer res; vendar pa nima nobeden teh krajev resničnih gospodarskih pogojev za obstoj občine.

Delegacija Coventryja obiskala Sarajevo

Delegacija angleškega mesta Coventryja se je iz Beograda podala v Sarajevo, kjer je obiskala predsednika sarajevskega mestnega ljudskega odbora. Zupan Coventryja g. Weston je zahteval za prisrčen sprejem ter prošil predstavnike Sarajeva, naj tudi oni obiščejo Coventry. Predsednik sarajevskega mestnega odbora je izročil angleški delegaciji spominske darove. Športist Coventryja pa fotografije naravnih lepot Bosne in Hercegovine. Delegati Coventryja so se z letalom vrnili v Beograd.

ne. Z večjim razumevanjem so novo upravno razdelitev sprejeli povsod drugod in celo v gorah, kjer so nekateri vasi v primeri z ravninskimi, zelo oddaljene od svojega občinskega središča. To pa jih ne moti, ker vedo, da male občine prinašajo večje občinske davke.

Dan rojstva Gradnikove brigade

»Le ukup, le ukup, uboga gmajna...! Kakor za časa velikega tolminskega puntarja Ivana Gradnika so se pod tem geslom zbirali dne 26. aprila 1943 na Golobar planini na Tolminkem novi tolminski puntarji in imenovali svoje uporne vrste »Gradnikova brigada«.

Toda rojstna knjiga Gradnikove brigade je že na dan rojstva zahtevala svoj krvati pečat in podpise. Podpisalo jo je s svojo krvjo 32 sinov — junakov te zemlje. Mlada brigada je tako že ob rojstvu poleg imena Ivana Gradnika zapisala na svoje prve strani zgodovine imena nepozabljenih herojev: Vere Palčičeve, Florijana Svobode, Batjuške, Triglava, Dimnikarja itd. itd., ki so s svojim junaštvom kazali pot vedno naprej in naprej do popolne zmage nad osvajalci.

Golobar planina je postala veličasten spomenik 32 herojev, ki so ostali svetel spomin in vzor svojemu ljudstvu, sovržniku pa za vedno opozorilo, da je to ljudstvo skupno z vsemi jugoslovanskimi narodi reklo odločno in jasno stoji zadnji besedo: »Rajši grob kot pa rob!«

Slava padlim herojem na Golobar planini ob obletnici ustanovitve Gradnikove brigade! Stari borci Gradnikove brigade smo bili že dali prisego ob vaših truplih na Golobar planini in jo tudi častno pojasnili.

Vaša kri ob rojstvu brigade, to so naše vedno odprte sveže rane in naš borbeni pozdrav je tudi po razupu napadalca, če si bo še kdaj upal dvigniti glavo, še vedno naš skupni stari pozdrav »Smrt fašizmu — svoboda narodu!«

Anamarija

Kompromis glede Sudana

Anglija pripravljena priznati kralja Faruka za kralja Sudana s pogojem, da bodo Sudanci sami odločili o svoji usodi

Kairo, 25. apr. (AFP). Egiptovski uradni krogi so skrajno rezervirani glede londonskih razgovorov o anglo-egiptovskih odnosih. Poudarjajo, da je sudansko vprašanje na prvem mestu v razgovorih in da je britanska vlada pripravljena predlagati kompromisno rešitev, s katero bi priznala kralja Faruka, in sicer za kralja Egipta in Sudana s pogojem, da priznanje tega naslova ne bo niti najmanj odkrnilo pravice Sudancev, da sami odločajo o odnosih med Sudanom in Egiptom. Ta načrt prav tako zajema predlog za ustanovitev anglo-egiptovsko-sudanskega sveta, ki bi reševal skupna vprašanja.

Egiptovski tisk piše, da se tudi ameriški veleposlanik prizadeva, da bi pridobil egiptovsko vlado za to rešitev.

Sudanska zakonodajna skupščina je sprejela načrt ustave, ki ga je predložil generalni guverner Sudana Robert Howe. Sprejetje ustave ne bo pomnilo razglasitve neodvisnosti Sudana, marveč samo uvedbo popolne sudanske oblasti, ki bo obsegala ministrski svet in skupščino iz dveh domov. Ministri so odgovorni pred parlamentom. Generalni guverner Sudana ostane ustavni poglavar države od avtonomije Sudana do popolne neodvisnosti.

KULTURNI RAZGLEDI

Koncert Zbora Slovenske filharmonije

Skladbe Vasilija Mirka, dirigent Rado Simoniti

Ce naštevamo slovenske zborovske skladatelje, potem — poleg Galusa — začnemo in končamo z Adamičem in Lajovcem. Tak vtis se vsili, če prehitis v spominu zborovske koncerte zadnjih desetletij. Vsi drugi skladatelji so prihajali na programe v drobcih, z eno ali dvema bolj ali manj kvalitetnima skladbama. Med temi skladatelji je bil tudi Vasilij Mirk, pri katerem je bil malokdo slutil, da je v teku let zgradil tako pomembno zakladnico zborovskih skladb, pomembno ne samo po količini, ampak tudi po kakovosti. Da ni dirigent Simoniti prišel na misel nastudirati celovečeren program Mirkovih skladb, bi nam jih večina ostala neznanca, kajti že njegovi prvi zbori iz let 1909—1916 stavljajo na izvajalce precejšnje zahteve, zbori po l. 1925 pa zahtevajo vokalni korpus, ki je dorasel vsakemu intonancnemu, ritmičnemu in izraznemu problemu. Skladbe rastejo iz preprostega, domačnega občutja v globino in zadnje dosežejo zelo visoko umetniško raven. Glede neposrednosti in izvirnosti izraza so med njimi občutne razlike,

odlikuje pa jih vse prav dobro pretehtan, v začetnih delih homofon, v zadnjih delno polifon stavek, drzna harmonizacija in posebno v daljših skladbah brezhibna gradnja. Profil Mirka, ki se je izoblikoval na tem koncertu, nam pokaže resnega, solidno podkovane glasbenika s poetično fantazijo, ki odločno zasluži svoje mesto med našimi najpomembnejšimi zborovskimi skladatelji.

Koncert je začel moški zbor, ki je v tenorjih malo preslaboten nasproti vokalnim basom, sicer pa lepo barvan, prožen in discipliniran. Le intonacijsko ni neoporečno — temeljni intervali s pri vseh glasovih lablni. Prvi trije zbori: Na trgu, Katrica in Jutro, ki so harmonsko zelo jasni in preprosti, so bili podeni izrazno in tehnično zelo lepo. V »Suti o Ancie, ki je s svojimi novoromantičnimi harmonijami zelo težko dosegljiva zborom, kateri ne čitajo za vstava, je bilo čutili intonacijske nedoznanosti v prvem in zadnjem stavku, medtem ko je bil Scherzo odlično izniansiran in zapet.

Zenski zbor, ki razpolaga z izvrš-

nim glasovnim materialom, prednjači tudi tehnično pred moškim zborom in je muzikalno globlnejši ter intonacijsko bolj tenkosilno. Zval so bili zbori, katere je pel (Koliko zavel, Mrz in Jurjeva), namenjeni mladinskim zborom, omenjeni po glasovnem obsegu, preprosti v gradnji in nezahtevni v izrazu. Zbor jih je z lahko obvladal. Sneguljčica, kjer imata solistki (soprano in alt) večjo vlogo kot zbor, je nekakšna kombinacija med koncertantno in recitativno operno obliko, inventozno neobogata in na vzore naslonjena skladba. Solistki sta rešili naloge srednje dobro, zbor pa skladno in zvono uravnoteženo s klavirjem, ki ga je izvzveno igral Marjan Lipovšek.

Zadnji del programa je obsegal mešane zore, ki tvorijo dosedanja vrhunec Mirkove zborovske ustvarjalnosti. Med njimi sta »Morska suita« in »Na Prešernovem grobu« pravi mojstrovini. Mešani zbor, ki dosega zavidljivo umetniško višino, je imel pri vseh skladbah hibo, ki bo najbrž v zvezi s kakšno akustično anomalijo dvorane, ker sem jo občutil pri več zborovskih nastopih v tej dvorani: basi namreč občutno dominirajo nad soprani, takoj ko se zbor povzpne čez neko srednje močno dinamiko. To na generalni važi ni bilo občutno, najbrž povzroči veli polna dvorana ta efekt. S tem je precej trpela plastičnost tematike, ki se

je izgubljala zaradi premočne podlage. Z izjemo te hibe je dirigent Rado Simoniti dovršeno izoblikoval zelo zahtevne skladbe »Zvezde ugašajo«, »Rokoko«, »Na Prešernovem grobu«, »Svata ba na poljanje« in »Morsko suito«, ki je napravila najgloblji vtis. Z živo in spevno bujno interpretacijo je dal tem skladbam izraz, ki ga krijejo v sebi. Tolmačenje »Pisanih poljan« pa ni ustrezalo melodiki, ki je veselo žuboreča, ne pa mirno zasnanja. »Izletnik« pa so kvalitetno občutno slabši od ostalih zborov in so padli iz okvirja. Koncert je žel velik uspeh, komponista je publika živahno akklamirala, kar naj mu bo v zadostitev.

K situaciji okoli zbora Slovenske filharmonije pa bi pripomnil naslednje: Nedvomno je, da Slovenci nismo imeli doslej zbora, ki bi imel tako homogen, izbran in v takem odstotku

ZAHVALA

Za svojo 50-letnico sem prejel toliko čestitk, da me morem samo skupno zahvaliti vsem prijateljem in znancem zanje. Obenem bi se spomnil še nekoga, ki se mi je pri improviziranem intervjuju izmuznil, s katerim pa delava skupaj od mojega prvega opernega dirigiranja: to je Vekoslav Janko, ki je v vseh teh 25. letih res podpiral tri gle opernega repertoarja.

Dr. Danilo Svava.

glasovno šolan material. Ze takrat, ko mu je radijski zbor odvezel več dobrih glasov, posebno tenorjev, je bila to občutna škoda. Namen, da se zbor ukline, bi povzročil veliko škodo zborovski reprodukciji in produkciji. Posebno če bo zbor intenziviral študij programov, bo igral veliko vlogo v koncertnem življenju. Zato se morajo najti zanj finančna sredstva.

Dr. Danilo Svava.

Gostovanje jeseniških srednješolcev

Srednješolci na Jesenicah imajo svoj dramski krožek, v katerem se dijaki in dijakinje zadnjih, najvišjih treh razredov v svojih prostih urah pridno in z uspehom udeležujejo. Krožek vodi profesor Jože Tomazič, ki je znan kot dober režiser amaterskih dramskih družin. V zadnjem času so jeseniški dijaki nastudirali mladinsko igr »Mali lord« in so z njo doma, na Jesenicah, že večkrat z uspehom nastopili. Uspeh in priznanje, ki so ga želi na domačem odru, jih je vzpodbudil, da bodo z »Mladim lordom« gostovali v Ljubljani dne 27. t. m. v Mestnem gledališču. Ker pričakujejo, da bo njihovo igranje zanimalo posebno srednješolsko ljubljansko mladino, bodo nastopili dvakrat, in sicer dopoldne ob 10. in popoldne ob 3.

Opozarjamo ljubljansko mladino, posebno srednješolsko na gostovanje nje-

nih tovarišev z Jesenic, ki jim bo navzočnost ljubljanskega dijaštva dala novo vzpodbudo za nadaljnje kulturno delo.

Dnevna blagajna Mestnega gledališča ima že v prodaji vstopnice.

Gvidon Birolla kot ilustrator

K članku, ki je bil v »Slov. poročevalcu« z dne 20. aprila t. l. objavljen kot dopolnilo k poročilu Aste Zanderič o razstavi slik in risb Gvidona Birolla, ki je zdaj odprta v Narodni galeriji, smo od uprave Narodne galerije prejeli tole dodatno pojasnilo: »Po opozorilu tov. Pomirja Gerlanca smo v vitrino, kjer so na razstavi izložene knjige, ki jih je Birolla ilustriral« vložili še en izvod Zupaničeve pesniške zbirke »Mlada pot«, ki je bila leta 1921 tiskana v Celju, pa zaradi zbirke nečlovek prepovedi ni nikdar bila na knjižni trg. Tako imajo obiskovalci Birollove razstave priložnost, da si tedaj tudi to redko knjigo, ki jo je razstavljal Gvidon Birolla tako občutno ilustriral.

Obenem pripominjamo, da risb za ilustracije na žalost ni moglo razstaviti, ker so se neznano kje izgubile, tako da niti avtor sam ne ve, kje se zdaj nahajajo. Ljubitelje slovenske knjige in domače izvirne knjižne ilustracije bo pa že zanimala razstavljena Zupaničeva knjiga sama.

O guštanjskih „pretepačih“ in „naših osvoboditeljih“

Kako je z zaslugami dr. Antona Novaka za »znižanje« šteti- vila bolnikov v guštanjski železarni

Cloveka ne cenimo po tem, kar o sebi trdi, temveč po njegovih dejanjih. To načelo me je vodilo, ko sem začel po članku »Fuzinarji so razpravljali o družbenem planu«, objavljenem v mariborskem »Vestniku« dne 4. februarja, razmišljati o zaslugah dr. Novaka. Članek, ki ga je objavil neinformiran in pristranski pisec, je namreč razburil vse poštene ljudi v Guštanju. Zato bi rad, čeprav malo kasno, odgovoril piscu, ki je javnost naporno informiral.

Upravnik novozgrajene ambulante, dr. Anton Novak, trdi namreč — tako piše v navedenem članku — da se je samo po njegovi zaslugi zmanjšalo število bolnikov v guštanjski železarni v zadnjem letu za dobro polovico: od 24% v lanskem maju, ko je prišel v Guštanju, na 11,64% v letu 1952. Statistični podatki Zavoda za socialno zavarovanje govori popolnoma drugače. — O tem naj se prepričajo bralci sami.

mesec	1950	1951	1952
januar	5,20	5,20	6,27
februar	8,48	8,48	11,64
marec	14,22	14,22	—
april	5,82	9,30	—
maj	5,97	12,10	—
junij	7,02	7,58	—
julij	7,80	5,83	—
avgust	7,06	8,66	—
september	6,14	8,33	—
oktober	6,39	7,74	—
november	6,23	7,27	—
december	6,62	6,71	—
povprečno	6,75	7,44	—

Na vprašanje, kako more trditvi doktor Novak, da je znanil pred njegovim prihodom povprečni odstotek bolnih 24%, bo pač moral sam odgovoriti. Razen tega pove ta tabela vsakomur, da je govorjenje dr. Novaka o nekaj posebnih zaslugah nerazumljivo. Saj je odstotek bolnikov v razdobju junij-december 1951 (z izjemo julija) višji, kakor v letu pred tem. Odstotek bolnikov je res nižji samo v juliju 1951 in v februarju 1952, pri čemer pa je treba pripomniti, da opravičuje visoki odstotek obolelih v marcu 1951, ko je deloval v Guštanju dr. Boštjan Erat sam, dejstvo, da je takrat bila tamkaj epidemija gripe. Toda tudi to znižanje znaša le 17% in je bolj rezultat izrednih okoliščin v tistem mesecu marcu, kakor zasluga dr. Novaka.

In kaj pravi dr. Novak h kar prenetljivemu dvigu odstotka obolelih v letosnjem februarju, ki znaša celih 85%? — Ta dvig je dr. Novak »preroško« napovedal v začetku februarja na zasedanju delavskega sveta železarne, ki je zaradi kritike v tistem mesecu samoljubno izjavil, da bo vzel odsele na bolniški dopust vsakogar, ki bo to hotel. Delavci so namreč dr. Novaka hudo obtoževali, da uganja v odnosu do bolnikov čisto navadno protekcionizma, spričo katerega je skrbno negoval nekatere svoje miljenčke, medtem ko je druge podil na delo, ne da bi jih sploh pregledal.

Stvar pa ni samo v odstotkih, temveč gre še za druge važne stvari. Ko je prišel lani maja dr. Novak v Guštanju, je našel na sodelovanje pripravljene sodelavce. Vendar so se dobri odnosi med osebami kmalu skali in tako se strinjaj z dr. Novakom, da je sedaj konstruktivno delo res oteženo. Kdo je kriv tega stanja?

Kmalu po prihodu si je poiskal dr. Novak »primerno« družbo, v katero spada po njegovem mnenju tudi — župnik. Župnik si je sploh pridobil sloves najboljšega prijatelja »gospoda dohtarja«. Zato ima dr. Novak v cerkvi svoj stol, medsebojno se obiskujeta, ob novem letu si voščita zdravja in uspehov itd. To ne bi bilo nič tako hudega, če ne bi šlo s tem roko v roki drugo dejstvo, da se dr. Novak dosledno izogiba stikov z naprednimi ljudmi. Župniku je seveda na razpo-

stanjski kovinarji k tej žalitvi? Člane krajevnega odbora OF v Guštanju, ki so 8. februarja letos ob navzočnosti predsednika in tajnika Rdečega križa razpravljali o dr. Novaku in pri tem zahtevali, da ga oblast odstrani z njegove službene mesta, imenuje v odbor Rdečega križa. Vendar se je stvar ponesrečila.

Ker ostalo zdravstveno osebje ni hotelo slediti njegovemu vzgledu, je uporabil svojevrstno taktiko: sam jim je nenehno trobil, da se je treba žrtvovati za bolnike, pri čemer se je dalo razumeti, da kažejo tako nesebično skrb samo on, njegova žena in dve bolničarki. Zato je v svojem pismu krajnemu svetu za zdravstvo predlagal za nagrado in pismeno pohvalo samo imenovane osebe, medtem ko je vse druge svoje sodelavce ostro obtožil. Se posebno se je spril v tem pismu nad dr. Boštjana Erata. Temu splošno priljubljenemu poštenjaku, ki opravlja svojo službo nesebično v Guštanju že 33 let in ki uživa vse zaupanje naših delovnih ljudi ter ljudske oblasti (v času NOB je delal kot partizanski zdravnik), je hotel vzeti ugod z zlagano obtožbo, da je nepošten; ni ga bilo sram napisati laž, da krade dr. Erat sanitetni material. Neko tovarišico, ki mu ne simpatira, je opravil s trditvijo, da sploh nič ne zna, čeprav je opravila svoj strokovni in patriotski izpit v času, ko je obvezovala naše ranjence. Sprejela je čin vodnika, za poštovno delo pa je bila sprejeta v Partijo. — Po izjavi dr. Novaka bi jo bilo treba pogoniti iz Partije. Dolge obtožbe in obrekovanja je pisal na vse strani tudi zoper zobozdravnika tov. Dragslerja, ki je tudi član Partije. Cemu je bilo dr. Novaku vse to potrebno? Trilčlansko komisija, ki jo je sestavil okrajni svet za zdravstvo, je zaslula vse priče in osumljene ter ugotovila, da so vse obtožbe dr. Novaka neosnovane.

Dr. Novakovo sliko naj izpopolnijo še naslednje navedbe. V pismu, ki ga je poslal pristojnemu oddelku guštanjske železarne, pravi, da je »iskusil s temeljitimi pregledi simulantov onemogočiti izbranje socialnega zavarovanja, kar je bilo v Guštanju že tradicionalno... Kaj bodo rekli gu-

25. april — narodni praznik ljutomerskega okraja

Na letni skupščini mestnega odbora Zveze borcev narodnoosvobodilne vojske v Ljutomeru so bivši partizani in aktivisti osvobodilne fronte sklenili, da se razglasi 25. april za narodni praznik ljutomerskega okraja kot spominu na streljanje talcev pri Ribičevem mlinu v Cezančih. Člani Zveze borcev bodo začeli zbirati tudi zgodovinski material za muzej narodnoosvobodilne vojske v Ljutomeru. Ob zbiranju tega materiala je potrebno, da se v Ljutomeru bolj kakor dosedaj spominjo tudi prvih borcev svojega okraja, Jožeta Kerenčiča, Milene Berčevce, Vinka Megliča in druge. Vinko Meglič, Skočevce, predvođa Jugoslavije, je bil navzile svoj mladosti okupatorju tako dragocen plen, da je razpisal na njegovo glavo 3.000 mark nagrade, v Ljutomeru pa so skoraj povsem pozabili nanj. Tudi Jožeta Kerenčiča cenijo drugod bolj kakor doma kjer se je med prvimi boril pred vojno za pravice vinčarjev, za svobodo in pravičnejšo ureditev sveta. Vsekakor je potrebno, da Zveza borcev poskrbi v prvih borcem dostojne spomenike, saj je to edino, s čimer se jim ljudstvo lahko oddolži.

Na skupščini je Zveza borcev tudi sklenila, da bodo čimbolj pomagali prirediteljski komisiji in predvođi vzgoje. Na dan ljudske vaje bodo pripravili svečano prireditev. S skupščine so poslali protestno resolucijo ministrstvu za zunanje zadeve FLRJ, v kateri protestirajo proti enostranskemu ravnanju zahodnih diplomatov na izodonski konferenci. M. S.

Odkar praznuje delavski razred 1. maj kot praznik dela in dan pregleda svojih borbinih sil, so ta dan vsako leto oznanjali številni kresovi, ki so jih delavci na predvečer zaznali vsepovsod. Čeprav so jih pri tem lovil rožniki in policija. Kresovi, znamenili delavskega praznika, bodo zoreli tudi letos povsod, kjer biva delavski rod... Čeprav nas leto od 1. maja še več dni, je stola v ti vilih v Ljubljani, v Celju, v Cerkovnem gradu, da veliki grmadi, pripravljene za prvomajski kres od katerih vidimo eno na sliki. Grmadi je pripravil delovni kolektiv Muzeya narodne osvoboditve v sodelovanju s terenom Tobacne tovarne in drugimi prostovoljci. Pripravljene pa ima že tudi starodavne toplice iz mestnega muzeja, ki bodo v eselo pokali, ko bodo visoko pod nebo praskali ognjeni zublji obliki grmadi.

Slavnostno zborovanje mestnega zbora OF v Celju

V počastitev dneva OF je bilo sredi v mestnem gledališču v Celju slavnostno zborovanje mestnega zbora Fronte, ki so se ga poleg delegatov zbora in velikega števila ostalih frontovcev udeležili še predstavniki mestnega in okrajnega ljudskega odbora, člani obeh partijskih komitejev, zastopniki JLA in vseh množičnih organizacij.

Po državni himni, ki so jo skupno z moškim zborom zapeli še vsi navzoči, je 25-članski moški zbor »Ivan Ključar« pod vodstvom pevovodje Kržana zapel Ivana Zajca »Slava delavstvu« ter Cirila Preglja »Čujte delavskih množic korak«.

V pomenju proslave 11. obletnice OF je nato govoril sekretar mestnega odbora OF tov. Pelko, ki je v uvodnih besedah orisal zgodovino OF od tedaj, ko se je naš narod znašel sam in je nato orisal še podlo informbirojsko ne partije prevzel geslo »Smrt fašizmu, svoboda narodov«. Tov. Pelko je nato orisal še podlo informbirojsko gonjo ter poudaril vlogo Jugoslavije

Mariborski tekstilni bodo do konca meseca uredili tarifni pravilnik

V Mariborski tekstilni tovarni razpravljajo po vseh oddelkih o novem tarifnem pravilniku. Plačne predloge določajo po važnosti in težini dela ter delovnih pogojev. V prvih borcem dostojne spomenike, saj je to edino, s čimer se jim ljudstvo lahko oddolži.

Na skupščini je Zveza borcev tudi sklenila, da bodo čimbolj pomagali prirediteljski komisiji in predvođi vzgoje. Na dan ljudske vaje bodo pripravili svečano prireditev. S skupščine so poslali protestno resolucijo ministrstvu za zunanje zadeve FLRJ, v kateri protestirajo proti enostranskemu ravnanju zahodnih diplomatov na izodonski konferenci. M. S.

Obnavljanje sadovnjakov v Gornji Radgoni

Vinogradniško gospodarstvo ima tudi negovano drevesnico, ki daje na leto po 20.000 mladih drevesc. Vendar zanimanja za drevesne sadike v okolici ni dovolj in so jih letos zaradi tega ponudili Zagrebu, kjer jih je bilo težko prodati. Slabo povpraševanje po sadikah dokazuje, da je v radganski okolici za obnovo sadovnjakov premalo zanimanja, čeprav imajo ti predeli za sadjarstvo primerno zemljo in podnebje. V vsem okraju so obnovili večje površine samo na državnem posestvu Crnci in v delovni zadrugi Jančev vrh ter v Sčavnici.

Naloga celjskih žena med predkongresnim tekmovanjem

Celjska deca bo letos letovala na morju v treh izmenjavah. Članice AFZ skrbi, da zaradi visokih oskrbovalnin, ki se bodo sicer lahko plačale tudi v bonih, pri teh letovanjih ne bo zadostne udeležbe, upajo pa, da bodo starišji vendar radi prispevali, ker je bilo lansko tritedensko letovanje otrokom zelo koristno. Organizacija AFZ bo storila vse, da se bo letos letovanje na morju omogočilo tudi najrevnejši mladini. V ta namen se bodo članice AFZ obrnile s prošnjo za pomoč na celjska podjetja in ustanove. Letos bodo tudi dnevna letovanja šolske mladine, ki so se tudi lani zelo dobro obnesla.

Celjska organizacija AFZ se bo obrnila na podjetja tudi zaradi obnove gospodinskih tečajev, ki so imeli lani velike uspehe, a bo letos z njimi bolj težko, ker se bodo morali sami vzdrževati. Upanje je, da bodo podjetja iz skladov za vzgojo kadrov dala podpore za gospodinske tečaje, ki so potrebni in koristni predvsem delavkam. Z gospodinskimi tečaji je celjska organizacija AFZ dosegla precejšnjo povezanost med intelektualno in delavsko ženo. Da se to povezanost še okrepi, si poleg nadaljevanja skupnih gospodinskih tečajev hočejo pridobiti delavsko ženo tudi za sodelavko v javnem življenju. Zato ne bo več nekdanjih sestankov z ženami po terenih, temveč neposredni stiki s sindikalnimi podružnicami in podjetjih zaradi predavanj in razgovorov z delavkami.

Sporočilo zveznega sveta za blagovni promet o delu trgovskih podjetij 1. in 2. maja

Na narodni praznik, ki se slavi dva dni — 1. in 2. maja, in v zvezi s sporočilom predsedstva vlade FLRJ, objavljenem v dnevnih časopisih 22. t. m., trgovska podjetja in prodajalne ne bodo delale 1. in 2. maja. Pristojni ljudski odbori bodo določili posamezne prodajalne kruha, mleka in mesa ter čas, v katerem bodo izjemoma odprte tudi 1. in 2. maja. V soboto dne 3. maja bodo odprte vse prodajalne trgovskih podjetij.

Uspela protiletalska vaja v Gorisnici

Organizacija Protiletalske zaštite v Gorisnici (okraj Ptuj) ima že svojo zgodovino. Od začetka delovanja se je zvrstilo že dokaj lepo število sestankov s svetovnimi in domačimi političnimi pregledi, s študijem nalog in dolžnosti članov PAZ, s širšimi odlično uspešni tečajji prve pomoči in hitre zaštite. Z dobrih delom nam je uspelo organizacijo med ljudstvom tako popularizirati, da je na rednih mesečnih sestankih vedno več ljudi, ki z velikim zanimanjem poslušajo predavanja in navodila v zvezi s prvo pomočjo in hitro zaščito. Da delo organizacije v zadnjih štirih letih ni bilo zaman, dokazuje 120 izveštanih vodij hitre PAZ in končno ne v mali meri dve sektorski vajji (ena lanska v aprilu in zanjda v nedeljo 20. t. m.). Lani je sodelovalo pri vaji 540 ljudi, letos nekaj nad 400. Letošnji potek vaje je nekoliko bolj izostrelo napovedan letal, vendar je vaji potekal v redni in uspešni zavedenosti. Vaj je dosegla svoj glavni namen: pritegniti čim več ljudi in jih pripraviti do pravilnega psihološkega dojemljanja letalskega napada, hitrega ukrepanja in nesebične pomoči prizadetim. S slavnostnega zaključka smo poslali protiletalsko resolucijo v zvezi z italijansko gonjo proti nam tov. Mihi Marinku in tov. Edvardu Kardelju. — M. S.

Manjšo živinorejsko farmo

je ustanovil združni sklad v Ptujtu na bivši ekonomiji kmetijske zadruge v Vurberju. — Popolnoma zanemarljivo ekonomijo, kjer je bila zemlja neobdelana in zapuščenca, delavci in nameščenci združnega sklada sedaj obnavljajo in urejajo s prostovoljnimi delom.

Prvo zasedanje začasnega občinskega odbora v Guštanju

Včeraj popoldne je v Guštanju prvič zasedal novoizvoljeni začasni mestni odbor. Za predsednika je bil izvoljen tov. Ivan Kopalj, za tajnika tov. Vušnik, za blagajnika pa tovariš Mager. V novi občinski odbor so bili kooptirani trije novi člani. Na prvi seji so bili sprejeti važni sklepi, ki bodo odločili za bodočnost Guštanja. Prvemu zasedanju sta prisostvovala tudi zastopnika okrajnega ljudskega odbora tov. Franc Bačič in Marta Klubučar.

V Hotinji in Orehovi vasi zmaguje zadruga misel

Do predlanskim je kmetijska zadruga Orehova-Hotinja vas pri Mariboru slabo gospodarila. Upravni odbor zadruge se je preveč zanašal na okrajno zvezo kmetijskih združ, ta pa se je zanašala na upravni odbor. V trgovini so nastavljali ljudi, ki niso imeli dovolj strokovnih sposobnosti, niti čista odgovornosti do ljudske imovine. Tako so za »Zitofonda« odkupili žito in niso poskrbeli, da bi jim to podjetje prevzelo blago tudi plačalo. Ker so pozneje izgubili dobavnice, ga niso mogli niti zakonito terjati. Zaradi te malomarnosti uslužbenec in upravnega odbora je bila zadruga oskudovana za 100.000 din. Knjigovodje zadruge so sedeli v pisarni in niso vedeli kaj početi, knjigovodstvo pa je bilo skrajno površno. Da je bila zmeda še večja, so predali trgovino novemu poslovođu, ne da bi pregledali blago, ki so ga imeli na zalogi. Nič čudnega potem, če je imela zadruga namesto gotovine v banki nad 300.000 din dolga.

Kmalu bo dve leti, kar so izvolili v zadrugi Orehova-Hotinja vas za predsednika mladina Stanka Smirnaula. Stanku, je kmečki sin, ki je končal zadruga, ki je premagala začetne težave. Tudi ribnik, ki je sredi Hotinje vasi in pod upravo mariborskih gostincev, želijo vaščani preko zadruge izkoriščati sami. Zadoljivo so uredili pred nedavnim svojo trgovino, kjer je dokaj izbire. Najboljši delavci na ekonomiji Trezlika Kumrič, Marija in Karel Habjan ter Dragica Oblakova vedo, da bo njihovo delo in delo vseh ostalih rodilo mnogo bogatih sadov. M. S.

Ljudska univerza v Šoštanju uspešno deluje

V letošnji sezoni nam je Ljudska univerza v Šoštanju pripravila že 11 dobrih predavanj z različnih področij. Postala je važna pravna ustanova, ki si je že pridobila zaupanje ljudi. To se je posebno ozarilo v torkel 15. t. m., ko je v okviru rednih predavanj nastopil dr. Egon Tomc iz Ljubljane s predavanjem »O nekaterih vidih iz zasedanja OZN v Parizu«. Na zanimiv način je predavatelj povedel številne poslušalce v Pariz ter jih seznanil z delom, uspehi in neuspehi OZN. Predavatelj je sledilo predavanje o filmu iz delovanja OZN ter tolmachenje pomena in namena smolnih se pododborov Društva za OZN. Nad 300 poslušalcev iz Šoštanja, Velenja in Topolšice, ki je izreklo predavatelju priznanje, si želi še več slavnih predavanj. M. V.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sobota, 26. aprila: Zdeslav, Boleslav, Sekana.
Nedelja, 27. aprila: Peregirn.

SPOMINSKI DNEVI
26. IV. 1829. — Rojen slavn kirurg Theodor Bilroth, prvi operater želodca in požirnika.
26. IV. 1942. — Stajerski bataljon je izvedel dva uspešna napada: na rudnik Trbovlje in na nemško postojanko na Sv. Plani.
26. IV. 1944. — Srditi boji v brigade na Bovškem in pod Bogatinom.
26. IV. 1945. — Enote IX. korpusa so pregnale sovražnika s položajev, od koder se je začelo prodiranje proti Trstu.

Celje

KINO CELJE
CELJE — METROPOL: ameriški film: »Vse o Evi«.
CELJE — DOM: francoski film: »Molk je zlato«.

PTUJ
Mestni kino: ameriški film »Sunset Boulevard« (18.30, 20.30).

UMRLI

Sindikalna podružnica in uprava opekarne »Bobovke« pri Kranju sporoča, da je 24. aprila podlegel zločinski roki tov. ANTON JERAJ, delavec. Dobrega in požrtvovalnega delavca bomo ohranili v trajnem spominu. Uprava in sindikalna podružnica »Bobovke«. 2714-4

Zelenjadarska zadruga Trnovo obseva vse zadruške, da je umrl KAREL KALIN, bivši predsednik Zelenjadarske zadruge. Pogreb bo v nedeljo, 27. aprila ob 15.30 iz kapelice sv. Andreja na Zalah. Upravni odbor.

Nenadoma nas je zapustil naš ljubljeno vse očca, stari oče, brat KARL KALIN, predsednik Zveze borcev, član družin, bivši predsednik Zelenjadarske zadruge Trnovo, namestnik ljudske poslanca. Pogreb drugega pokojnika bo v nedeljo, 27. aprila ob 15.30 z Zal — Andrejeve mlinske vežice. Zalučca žena Rezka, hčerka Antonija, žena Karel, žena Karel, žena Zojzka in Francka ter ostalo sorodstvo. Ljubljana.

Pogreb ANTONIJE POTOČAR rojene BRANCELJ bo v nedeljo, 27. aprila ob 16. v Borovnici.

MALI OGLASI

DVA SAMOSTOJNA mizarska pomočnika za boljša pohišna dela takoj sprejemamo v stalno zaposlitev. Plača po sposobnosti in vrednosti opravljenega dela. »Erika«, mizarstvo, Maribor, Kopališka 11 in Vita Kraigherja 12, mizar Korosec (Privatna) 11, 5433-1

VINOGRAD, sadovnjak, gozd, skupaj s parceli (1,25 ha) klet, preže in sodebliva Makol, 15 minut od avtobusne postaje — prodam. Vindiš Avgust, Rače št. 157. 5234-7

PALME, velike in male, večjo množico pripravimo za okras vrtove, restavracije in hotelov prodaja po zmerani ceni. A. Jelenc, Tržič, Glavni trg 19. 5306-4

RUDNIK KAMENE SOLI Tušanj — Tuzla sprejme skladne kvalificirane osebe: sfera računovodstva, starejšega rudarskega poslovođu — specialista za poglabljanje oken (šahov), dva dobira kvalificirana ključavničarja za jamske strojne naprave, dva dobro kvalificirana električarja za jamske naprave. Prednost imajo samci. Plača po uredbi in sposobnosti. Nastop takoj. Reflektanti naj se javijo na gornji naslov. 5374-1

STRIPOTMYCIN 20 gr ugodno prodam. Naslov v oglaševalski odelku. 5404-4

PRODAM motorno kolo NSU 250 ccm in 6-velično radio »Telefunken«, »Asterker« 32. Ogled od 2. dalje. 5362-4

Vreme

VREMENSKO POROČILO
HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE
Stanje dne 25. aprila ob 7 uri zjutraj: Zračna in vzhodna Evropa sta v območju področju visokega zračnega tlaka z jedri nad južno Anglijo in Spidbergov do Libije vleče dolgoma nizkega zračnega pritiska, ki polagoma potuje proti davne. Najvišja temperatura je bila večera 25°C v Murski Soboti, najnižja temperatura je bila 4°C v Slovenjem Gradcu in na Jezerskem. — Zračni pritisk je znašal danes ob 7 uri v Ljubljani 743,9 mm, pritisk je ustaljen, temperatura zraka 11°C, najnižja temperatura 9,6°C, relativna vlažnost 82%, nebo oblačno popolnoma, vidljivost 18 km.

Napoved za soboto, 26. aprila: Se nadalje nestalno, pretežno oblačno vreme z vmesnimi krajevnimi padavinami. Temperaturna brez bistvene spremembe. Predvidovali bodo jugovzhodni vetrovi.

Ali si že naročnik ponedeljske izdaje »Poročevalca«

Ali si že naročnik ponedeljske izdaje »Poročevalca«? Če ne, potem se obrni na našo redakcijo. Poročevalca je ena izmed najbolj zanimivih in poučnih revij, ki jih izdajamo. V njej so objavljene zanimive in poučne članke, ki ti pomagajo razumeti svet okoli tebe. Če si že naročnik, ti želimo iskreno dobro jutro. Če pa nisi, ti želimo, da se nam pridružiš. Poročevalca je brezplačen, če si član naše organizacije. Če nisi član, ti želimo, da se nam pridružiš. Poročevalca je brezplačen, če si član naše organizacije. Če nisi član, ti želimo, da se nam pridružiš.

Z LJUDSKE UNIVERZE

Pereči problemi vzgoje otrok

Vemo, da brez pravilno sestavljene, zadostne in pravilno podane hrane ni zdravega razvoja in pravilne rasti otrokovega organizma in njegove doševnosti. Ze pri materinih prsih moramo doseči, da se otrok za dojenje zanima, da krepko pije in da ga takrat ne zanima nič drugega. Tudi pri hranjenju z žličko ali stekleniko mora biti otrokovo okolje tako, da ga ne zavaja od prehrane. Ze pri četrtem ali najkasneje pri šestem mesecu starosti lahko dosežemo, da otrok sam pride z usti k žlici, ne pa, da se mu hrana vsiljuje. Na vsak način moramo gledati na to, da ohranimo otroku tek do jedi, ker je to prvi pogoj za sodelovanje otroka pri prehrani. Ce otrok ne kaže teka, moramo raziskati vzrok. Ponavadi je za to 12 vzrokov, ki nastajajo po večini zaradi okolice. Glavni vzroki pa so: nerodno previjanje, če posvečamo otroku preveč pozornosti in zato kljubuje, če mu posvečamo premalo pozornosti in postane otrok zato brezbrizen, če dobiva otrok preobilno hrano, če je hrana neokusna in mu ne prija, če je hrana neprimerno podana, nerodni obroki, če mu dajemo pred jedjo slaščice ali manjše obroke, če otrok še ni lačen, če sami pokažemo, da se nam jed upira, od otroka pa zahtevamo, naj je, če se otrok ni dovolj razgibal in končno, če je otrok preveč utrujen in duševno prizadet. Ce ne dosežemo otrokovega sodelovanja pri hranitvi, potem imamo verjetno opravka z bolezenskim pomanjkanjem teka. V takem primeru se je nujno posvetovati z zdravnikom, včasih pa je treba celo otroka oddati na opazovanje v zdravstveni zavod. Z vzgojo moramo doseči, da bo otrok z dvema letoma samostojno jedel, ne preveč in ne premalo, da bo imel redno prebavo in da bo odporen pozor boleznim. Doseči ga moramo tudi otrokovo sodelovanje v smislu zadostnega in sodobnega fizičnega udejstvovanja. Zato moramo negovati vse tiste gibe, dejanja in telesne storitve, ki se javljajo same po sebi v skladu s splošnim telesnim in duševnim razvojem otroka. Ko se začne otrok posediti, ne smemo krotiti tega sedenja, pa seveda tudi ne pretiravati. Ko se postavlja na noge in začneja stopicati, moramo tudi to pospeševati, a seveda ne tako, da bi se pri tem otrok preutrudil in počutil neugodno. To velja za hojo, tekanje in sploh vse fizično udejstvovanje. Kako rad gre otrok na kratek sprehod! Ce pa se pri predolgem sprehodu utruji, se drugače sprehoda boji. Kako rad prinese otrok enkrat ali dvakrat drva v kuhinjo, a kako mu to zamrzi, če mora nositi drva za ves teden iz kleti v visoko nadstropje, ker ga to preveč utruji. Otroku najbolj prija sproščeno gibanje na prostem brez strogega omejevanja svobode s strani odraslih, ki pozabljajo, kako je bilo, ko so bili še sami otroci. Pravilno razgibanje otroka je važno za njegovo zdravo spanje ter odklanja misli o nezrelih dejanjih in razmišljanja. Tako sproščeno gibanje je najboljšje sodelovanje otroka pri njegovi zdravstveni vzgoji. Tudi pri počivanju, zlasti glede spanja moramo doseči sodelovanje otroka. Počitek za otroka še večjega pomena kot za odraslega. Povsem zmotno je naziranje, češ, otrok je mlad in ne potrebuje toliko počitka. V spanju raste, se razvija in gradi njegov organizem. Cez dan dobljeni dojam se mu v spanju vrščajo v osnovne vtise, ki ga izgrajujejo v človeka. Organizem odraslega človeka se med spanjem samo obnavlja. Med otrokovim spanjem in spanjem odraslega je ogromna razlika. Zato je izredno važno, da otroku ne kratimo počitka. Ni potrebno, da je ves dan izpolnjen z delom in učenjem. Cim mlajši je otrok, tem več naj se igra in giblje. To ustvarja pri otroku duševni počitek. Ko se telesno utruji, naj se odpočije in zlasti napiše. Nekateri otroci potrebujejo več, drugi manj spanja. Ce se pojavi pomanjka nje spanca ali motnje v spanju, je treba na vsak način poiskati vzrok. Običajnih vzrokov je okrog deset: če puščamo otroka predolgo v postelji, da se ga s tem iznebimo in nas ne ovira pri delu, ali da bi bil v postelji na varnem, če otrok čez dan ni dovolj utrujen in ne potrebuje toliko počitka in tudi ne spanja, če ima nepravilno urejeno, prehladno ali pretoplo ležišče, če je prostor neprimeren, če nima miru, če se neposrečno pred spanjem

preveč naj, če mu grozotne zgodbe razbičajo domišljijo, če mu je ovirano dihanje (nahod, otečene bezgavke itd.), grda razvada pokrivanja čez glavo, če nima otrok svojega ležišča ali če ga vso noč grize neprimerna odeja ali mršes. Ce pa gre za druge vzroke, se moramo na vsak način posvetovati z zdravnikom. Važno je, da dosežemo sodelovanje otroka tudi pri splošni negi in snagi telesa in pri odklanjanju škode, ki mu grozi iz okolice. Zarana naj otrok sploh prijetnost občutka čiste in umite kože, sončenja, kopanja in bivanja na prostem. Ze v drugem letu moramo navajati otroka k rednemu umivanju,

krivde in če se dejanje ponavlja, potem občutek krivde rase ali pa zamre in otrok se lahko popolnoma iztiri. V tem primeru otrok ni toliko kriv kot starši, ki niso ravnali pravilno. Otroka moramo navajati tudi k obvladavanju in umirjenemu izražanju svojih čustev. Naša vzgoja naj bi urejala njegovo razburjenje zlasti v strahu, nevarnosti ali nesreči. Otroku naj ima skrb za razna opravila, ki jih lahko obvlada. Zlasti pa moramo otroku pregneti vsak strah pred šolo. Vzgjajati ga moramo tudi na področju morale, zlasti od negativnih dejanjih kot so podiranje tega, kar zgrade drugi otroci, mučenje živali in podobno. Predvsem

Pod vodstvom svojih vzgojiteljic so malčki v vrtcu na Jeruzalemu na varnem, medtem ko gredo njihove mamic brez skrbi na delo v vinograde in drugam.

česanju, čiščenju zob in umivanju rok. Najkasneje v petem letu mora biti otrok v snagi in osnovni negi telesa samostojen, nas mora že sam opozarjati na osnovne posege pri telesni snagi in jih mora tudi z veseljem podpirati. Samo na ta način bo otroku vcepljen smisel za osebno čistost in higieno telesa. Ko začne otrok hoditi v šolo, mora biti že mali zdravstveni aktivist, ki bo tudi druge opozarjal na telesno čistoto. To je zelo važno, ker so otroci zelo kritični drug do drugega. Otroku mora poznati vse škodljive vplive in nevarnosti svoje okolice in mora aktivno sodelovati pri njihovem odstranjevanju. Za to je potreben vsakodnevni smotren, nevsiljiv nazorni pouk. Ce hoče otrok piti iz mlakuce, mu moramo nazorno razložiti nevarnost takega početja. Zlasti je treba otrokom že zgodaj pojasniti nevarnost igranja z vžgalicami in drugimi vnetljivimi snovmi in jih od vsega začetka navajati k pravilnemu gibanju na ulicah in cestah. Raztolmačiti moramo otroku, zakaj se ne sme družiti z bolnimi otroki, približati se strojem, živini in podobno. Takih in podobnih stvari je na žalost toliko, kolikor je nesreč, ki bi se vse dale preprečiti, če bi bili otroci pravočasno in pravilno poučeni. Prav tako pa je treba otroku razložiti tudi pomen zaščitnega cepjenja, da se ga ne boji in da nima bojzani pred zdravnikom ali zaščitno sestro.

Polj ko kdaj poprej se danes poudarjajo tudi duševno-higienski momenti. Kakor v vseh drugih stvareh, moramo doseči že zarana sodelovanje otrok pri odstranjevanju vseh škodljivosti, ki groze njegovemu duševnemu zdravju. Gre za enostavne stvari iz vsakdanjega življenja, ki jih ponavadi niti ne opazimo in ki na videz nimajo opravka z zdravjem, zlasti ne z duševnim zdravjem. Na primer: Otroku napravimo neko dejanje, ki po naši presoji in izkušnji zahteva kazen. Ce sedaj otroka kaznujemo, ne da bi ga poprej zasliliši in se z njim porazgovorili, bo otrok tako kazen občutil kot krivico, ker: svoje krivde ne dojam, če mu je ne raztolmačimo. Pravilno bi moralo biti tako: Otroku je storil nekaj, kar nismo pričakovali. Zato moramo iskati najprvo vse okoliščine izven in v otroku, ki so ga dovele do tega dejanja. Otroku naj se sam izpove in spozna, da ni ravnal pravilno, da sam občuti, da to ni bilo pravo. Otroku samemu pa moramo odvzeti občutek krivde in mu dati vso oporo, ko se iskreno izpove in pokaže namen popoljšanja. V otroku moramo zbuditi smisel, da takega dejanja ne bo storil več. Ce pa ostane v otroku zaradi našega nepravilnega dejanja občutek

Kamnik šest član kvalitivne lige

V nedeljo, 26. aprila bi morala biti odigrana v Kamniku kvalifikacijska tekma za vsotop v slovensko kvalitivno ligo v odbojki med Kovinarjem iz Maribora in Kamnikom. Ker igrači Kovinarja niso prišli na tekmo, je zaupnelo planarino društvo v lanskem tekmovalcu zaonane skupine zvezne lige izpadlo iz nanašnje konkurence. Tako bodo sedaj sestavljala slovensko kvalitivno ligo naslednja moštva: Branik iz Maubora, Krim in Zvezničar iz Ljubljane, Krka iz Novega mesta, Peca iz Mežice in Kamnik.

Namesto kvalifikacijske tekme s Kovinarjem je bila odigrana derby tekma med reprezentancama severnega in južnega dela mesta. Po dolgi borbi je končno zmagal Sever s 3:2, čeprav je bil Jug v polju boljši.

Jutri dvojni spored na stadionu v Siski

V VII. kolu prvenstva Slovenije v nogometu bo imela Ljubljana dvojni spored. Na stadionu v Siski se bodo srečali Sioga in Mura, nato pa ljubljanski in mariborski Zvezničar. Moči nasprotnikov so priložnost izenačili tako, da k uspehu tega ali onega moštva v veliki meri pripomogla borbenost in pozitivnost, kar daje upanje, da bodo tekme lepe in zanimive. Spored je določen tako, da se bosta ob 13.15 pomerili juniori mariborski Zvezničar in slovenski mladinski akademiji v Siskanu in Dornbergu so imela že pomladanski kros. Za 11. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte bodo v Mirnu in Dornbergu imeli slavnostne akademije, kjer bodo tudi ostala društva prispevala po nekaj tedenskih pripravah. V Siskanu in Dornbergu bodo nastopili okoli 200 telovadcev in telovadk z vajami na orodju, z ritmičnimi

Telesna vzgoja na Goriškem

Nekatera telesnovzgojna društva Partizan na Goriškem so se zadnji čas nazvzic pomanjkanju telovadnic, vadiateljev in orodja začela uspešno uveljavljati. V Solkanu imajo že 200 članov v 6 oddelkih, ki vadijo po dvakrat tedensko. Dvorana v tovarni pohištva »Edvard Karelj«, ki jo je društvu odstopila tamosnja sindikata podružnica, dobro služi svojemu namenu, samo finančno preveč obremenjuje društvo. Tudi v Pivčini je začelo z rednimi vajami 6 oddelkov. Prav tako je mladini v Vrtojbi vesela novih rekvizitov in postora, ki ji je namenjen za igranje, čeprav bo še precej dela pri njegovi ureditvi.

Ni kaj razveseljivih vesti pa ni iz Branika (Rihemberka), kjer je bilo vsotopas delavno telesnovzgojno društvo. Čeprav imajo vse pogoje, se niso sklicali ustanovitve obnove zborov. Pavzani. Podobno je v Sempasu, kjer niti pionirji ne vadijo. Tudi v Kanaju je skopnela vrnema za delo, medtem ko so se lani kosali z marsikaterim društvom.

Priprave za letošnje prireditve na Goriškem kažejo, da so nekateri slovenski mladinski akademiji v Siskanu in Dornbergu so imela že pomladanski kros. Za 11. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte bodo v Mirnu in Dornbergu imeli slavnostne akademije, kjer bodo tudi ostala društva prispevala po nekaj tedenskih pripravah. V Siskanu in Dornbergu bodo nastopili okoli 200 telovadcev in telovadk z vajami na orodju, z ritmičnimi

318 tekmovalcev na krosu v Idriji

Telovadno društvo Partizan v Idriji je 22. aprila priredilo pomladanski kros, ki se ga je udeležilo 318 tekmovalcev. Po osvojitvi v Idriji še ni bilo tako množičnega krosa. Uspeh je treba pripisati delovnemu odboru, ki je zadnji čas dosegel že več letnih uspehov. Kljub temu, da je bila prireditev na delovni dan, je tekmovalstvo spremljalo nad 1000 ljudi, ki so glasno pozdravljali zmagovalce v tekmovalstvu. Kros je bila brezhibna. Tekmovalci so bili na splošno disciplinirani, kar je tudi pripomoglo k uspešni izvedbi. Najboljše uspehe v posameznih skupinah so dosegli: med mlajšimi pionirji Ivan Rijavec, Stanislav Tušar in Srečko

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

V januarju letos pa so začeli izhajati z družbenimi močmi Zdrženje soferjev v Ljubljani. Glavna urednica je prof. dr. rep. odbor sindikatov cestnega, rečnega in žrznega prometa novo mesečno revijo »Avtotransport«, ki je namenjena vsem soferjem, motoristom, motosportnikom, vsem avtomobilističnim ljubiteljem in voditeljem avtomobilov ali avtoprevozistev.

Iz vsebine prvih treh številk navajamo: sodobna oprema cest, mazanje, vzdrževanje akumulatorja, organizacija avtoservisnih delavnic, odvzem vozniške knjizice, upravnica, inženirski in disciplinarni odgovorni soferja, menedžerji in ugotavljanje brzine, določanje zavrne poti in njen pomen itd.

Revija izhaja redno vsakega 15. v mesecu na velikem revialnem formatu dobrega papirja, z mnogimi ilustracijami, novejšimi avtomobilističnimi izumi, s tabelami, pravnimi nasveti, vprašanji in odgovori in se narača pri upravi v Ljubljani, poštali predal 293.

Svetovni trg papirja in naša domača proizvodnja

Pomanjkanje časopisnega papirja na svetovnem trgu, ki je imelo lani za posledico izredno povečanje cen, je prišlo do izraza tudi v cenah celuloze, zlasti pa rotacijskemu časopisnemu papirju, je začela naglo popustati. Tako je na primer v Norveški, ki je poleg Finske in Švedske največji izvoznik papirja v Evropi, nazadovala cena časopisnega papirja v nekaj mesecih od 1700 na 1000 norveških kron za tona. K zboljšanju preskrbe s časopisnim papirjem na svetovnem trgu je pripomoglo povečanje proizvodnje, kakor tudi omejevanje potrošnje v nekaterih evropskih državah, zlasti v Angliji in Franciji. Svetovna proizvodnja časopisnega papirja je lani dosegla 10,93 milijona ton, nasproti 9,74 milijona ton v letu 1950 in 7,4 milijona ton v letu 1947.

Z lažjim in cenejšim nakupom časopisnega papirja na svetovnem trgu pa seveda še ni rešeno vprašanje preskrbe naših časopisnih podjetij z zadostnimi količinami časopisnega papirja. Težava bomo na tem področju občutili vse dotle, dokler doma ne bomo razvili zadostne proizvodnje časopisnega papirja in bomo navezani na uvoz. Smo pa na najboljši poti, da to vprašanje v doglednem času končno rešimo. Konec leta 1951 je začela obratovati nova velika tovarna celuloze v Prijedolu v Zahodni Bosni, kar je precej pripomoglo k povečanju naše domače proizvodnje celuloze, ki znaša sedaj nad 32.000 ton letno. Ko pa bo v prijedolski tovarni končana montaža strojev na drugem traku za predelavo celuloze, bo ta tovarna začela obratovati z vso zmogljivostjo 20.000 ton letno. Surovine za proizvodnjo celuloze imamo dovolj, saj celulozni les celo izvažamo v precejšnjih količinah.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

V januarju letos pa so začeli izhajati z družbenimi močmi Zdrženje soferjev v Ljubljani. Glavna urednica je prof. dr. rep. odbor sindikatov cestnega, rečnega in žrznega prometa novo mesečno revijo »Avtotransport«, ki je namenjena vsem soferjem, motoristom, motosportnikom, vsem avtomobilističnim ljubiteljem in voditeljem avtomobilov ali avtoprevozistev.

Iz vsebine prvih treh številk navajamo: sodobna oprema cest, mazanje, vzdrževanje akumulatorja, organizacija avtoservisnih delavnic, odvzem vozniške knjizice, upravnica, inženirski in disciplinarni odgovorni soferja, menedžerji in ugotavljanje brzine, določanje zavrne poti in njen pomen itd.

Revija izhaja redno vsakega 15. v mesecu na velikem revialnem formatu dobrega papirja, z mnogimi ilustracijami, novejšimi avtomobilističnimi izumi, s tabelami, pravnimi nasveti, vprašanji in odgovori in se narača pri upravi v Ljubljani, poštali predal 293.

Telesna vzgoja na Goriškem

Nekatera telesnovzgojna društva Partizan na Goriškem so se zadnji čas nazvzic pomanjkanju telovadnic, vadiateljev in orodja začela uspešno uveljavljati. V Solkanu imajo že 200 članov v 6 oddelkih, ki vadijo po dvakrat tedensko. Dvorana v tovarni pohištva »Edvard Karelj«, ki jo je društvu odstopila tamosnja sindikata podružnica, dobro služi svojemu namenu, samo finančno preveč obremenjuje društvo. Tudi v Pivčini je začelo z rednimi vajami 6 oddelkov. Prav tako je mladini v Vrtojbi vesela novih rekvizitov in postora, ki ji je namenjen za igranje, čeprav bo še precej dela pri njegovi ureditvi.

Ni kaj razveseljivih vesti pa ni iz Branika (Rihemberka), kjer je bilo vsotopas delavno telesnovzgojno društvo. Čeprav imajo vse pogoje, se niso sklicali ustanovitve obnove zborov. Pavzani. Podobno je v Sempasu, kjer niti pionirji ne vadijo. Tudi v Kanaju je skopnela vrnema za delo, medtem ko so se lani kosali z marsikaterim društvom.

Priprave za letošnje prireditve na Goriškem kažejo, da so nekateri slovenski mladinski akademiji v Siskanu in Dornbergu so imela že pomladanski kros. Za 11. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte bodo v Mirnu in Dornbergu imeli slavnostne akademije, kjer bodo tudi ostala društva prispevala po nekaj tedenskih pripravah. V Siskanu in Dornbergu bodo nastopili okoli 200 telovadcev in telovadk z vajami na orodju, z ritmičnimi

Telesna vzgoja na Goriškem

vajami in raznimi drugimi točkami. Marljivo se pripravljajo tudi za Titovo štafeto in na Primorski festival, za katerega je na podeželju mnogo zanimanja.

Telovadna akademija v Novem mestu

Preteklo soboto je telesnovzgojno društvo Partizan v Novem mestu priredilo telovadno akademijo, na kateri so nastopili vsi oddelki. Prireditve je pokazala, da društvo sistematično dela in da je na polni napredki. Številno občinstvo je nastopajoči niso obvideli. Z veseljem je bilo nastopajočim zaželeno priznanje. Starši telovadčev mladine so dobili na akademiji potrdilo, da so njihovi otroci v dobrih rokah.

Izvedba posameznih točk je bila zadovoljiva, le v rodni telovadbi so se večkrat ponavljali nekateri elementi, ki jih nastopajoči niso obvideli. Z veseljem moramo ugotoviti, da sta se pri vajah na orodju in pri akrobatski uspešno uveljavila dva člana tukajšnje garnizije, ki je v telovadnici vedno številne zastopana.

V Trebnjem vadijo vsi oddelki

Telovadno društvo Partizan v Trebnjem je zadnji čas pomnožilo svoje zastopanje v sotoči je telovadna štafeta zasledena z oddelki, ki imajo dvakrat na teden redno vadbo. Članice in mladine vodi Nace Bukovec, starejša in mlajše članice Viki Poljanec, mladinke Marja Tomič, pionirje Franc Rezun in pionirke Mira Miklič.

Enotno telesnovzgojno društvo v Slov. Bistrici

Ustanjevanje telesno vzgojnih društev »Partizan« je imelo svoj omev tudi v Slov. Bistrici, kjer so se pred nekaj dnevi član bivših telovadnih društev Slovenska Bistrica, Metlajur in SD Kovinar in ustanovili enotno telesno vzgojno društvo »Partizan«. Novozvoljeni odbor je sklenil med drugim prevzeti v upravo mestno kopališče in park, ki sta zelo zanemarljiva. Pri obnovi bodo po svojih močeh sodelovala vsa podjetja in sindikalne podružnice v Slovenski Bistrici in okolici, ki kažejo za to vse razumevanje. Vredna je tudi priprava in izvedba delovni načrt za letošnje leto. Na časnem telovadnici so že redne vadbe pionirjev, mladincev, mladink, članov in članic.

1. maj v Beltincah

Telesno vzgojno društvo Partizan v Beltincah je na sestanku članstva in ob navzočnosti predstavnikov množičnih organizacij sklenilo organizirati slovesno praznovanje 1. maja. Spored obsega med drugim nastop pevskega zbora nižje gimnazije, proste vaje mladincev in mladink, nogometno tekmo, metanje bombe in tek čez zapreke, ulične kolearske dirke, nastop gasilcev s prostimi vajami in za zaključek veliko zapavo.

ŠPORT V KRATKEM

Jugoslovansko teniško reprezentanco v tekmovalju za Davisov pokal bodo sestavljali Palača, Petrovič in Pečević, ki so se na kvalifikacijskem turnirju v Beogradu uvrstili na prva tri mesta. V igrah posamezno bosta nastopala Palača in Petrovič, za igro dvojice pa bo poslava določena naknadno. Naši reprezentanti bodo od 1. do 4. maja sodelovali na turnirju v Wiesbadenu, 8., 9. in 10. maja pa se srečanje s Finsko v Helsinkih.

Na Dunaju se je začel I. mednarodni namiznotenški turnir zvezničarjev, na katerem sodelujejo reprezentance Avstrije, Belgije, Italije, Jugoslavije, Zahodne Nemčije, Francije, Holandske in Švedske. V prvi tekmi so nastopili naslednji: Jugoslavija: Belgija 5:0; Zahodna Nemčija: Francija 4:1; Avstrija: Italija 5:0; Švedska: Holandska 4:1.

Boksarji Radničkovega iz Niša so premagali mestno boksarsko reprezentanco Terzina z rezultatom 14:6.

V hitri hoki na lekm od Pančeva do Beograda je zmagal Ivanovski iz Skopja s časom 1:39.04 pred Pejčevićem (Sarajevo) 1:40.00, Sebičem (Beograd) 1:41.00, Romevskim (Skopje), Ilčićem (Beograd) in Drobničem (Ljubljana). Omenjena štorična nas bo končec maja zastopala na mednarodnem športnem tekmovalju poštarije v Bruslju.

Krim: Graficar 1:1 (1:1). V četrtek, 24. aprila je bila na Stadionu prvenstvena nogometna tekma med ljubljanskima rivaloma Krimom in Graficarjem. Moštvi sta igrali pod svojimi zmogljivostmi in sta prikazano igro razočarali okrog 500 gledalcev. Krimovci so se v začetku zelo neurejeno upirali močnim napadom Graficarjev. To zmedo v Krimovih vstah so slednjič graficarji je izkoristili in prišli v vodstvo po Levartu v 17. minuti. Sredi drugega polčasa so Krimovci uredili svoje vrste in izenačili rezultat v 30. minuti po Nagodetu. V predtekmi sta se sestali B moštvi Krima in Graficarja. Zmagal je Krim 5:0 (4:0).

Zmaga boksarjev »Lokomotive« na Danskem. Po vrnitvi s Švedske se je boksarska ekipa »Lokomotive« iz Zagreba srečala z nevarno reprezentanco Danske. Zagrebčani so zmagali z 12:8.

Obiskovalci mednarodnega tekmovalja v velestaloni pod Jalovcem v nedeljo 4. maja, naj prijavijo svojo udeležbo »Putnik« do 30. t. m. opoldne. Vozna karta in vstopnina veljata 20 din.

Izdajatelj lista: Tiskovni konzorcij Osvobodilne fronte slovenije — Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska Tiskarna »Slovenskega brokvalca« — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ul. 5, telefon 15-22 do 15-26. Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 50/III, telefon 45-15 in 46-21 — Oglasi oddelke: Ljubljana, Kardeljeva ulica 5, telefon 38-96, za ljubljanske naročnike 24-53, za druge 38-21 — Poštni predal 29 — Tekoči račun NB 601-9632-0 — Mesečna naročnina 110 dinarjev

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

V januarju letos pa so začeli izhajati z družbenimi močmi Zdrženje soferjev v Ljubljani. Glavna urednica je prof. dr. rep. odbor sindikatov cestnega, rečnega in žrznega prometa novo mesečno revijo »Avtotransport«, ki je namenjena vsem soferjem, motoristom, motosportnikom, vsem avtomobilističnim ljubiteljem in voditeljem avtomobilov ali avtoprevozistev.

Iz vsebine prvih treh številk navajamo: sodobna oprema cest, mazanje, vzdrževanje akumulatorja, organizacija avtoservisnih delavnic, odvzem vozniške knjizice, upravnica, inženirski in disciplinarni odgovorni soferja, menedžerji in ugotavljanje brzine, določanje zavrne poti in njen pomen itd.

Revija izhaja redno vsakega 15. v mesecu na velikem revialnem formatu dobrega papirja, z mnogimi ilustracijami, novejšimi avtomobilističnimi izumi, s tabelami, pravnimi nasveti, vprašanji in odgovori in se narača pri upravi v Ljubljani, poštali predal 293.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

»Avtotransport« — nova slovenska revija

Po drugi svetovni vojni se je avtomobilski promet v Sloveniji, dvignil na tako višino, da je zmanjkalo sposobnih soferjev in tudi drugih strokovnjakov, ki so potrebni pri tako razvitem avtomobilskem prometu. Zato je še prva leta po vojni izdal takratni DAPPS en letnik »Avtomobilskega vestnika«. Ministrstvo za lokalni promet pa je nadaljevalo z »Lokalnim prometom«, odnosi je 1. 1952 izdalo še tri številke »Nasoga transporta«. Ta je slednjič zaradi nenadnega dviga cen papirja lanske leto morali prenehati z izhajanjem.

OSLOVENIL VLADIMIR LEVSTIK

Fra Girolamo je gorel in se v plamenu zamaknil: Vidim angela, kako stopa z neba; v oblak je ogrnjen, mavrica mu je privezana okrog čela. Ognjen meč drži v desnici in ga bo strašno zavhtel nad ljudmi, in njegov glas je grom in se močno razlega nad zemljo in njegova levica drži kupo srda, da jo izlije po zemlji. Gorje, gorje velikemu mestu Babilonu! Sodba se mu bliža! Zlato, dragulji, svila, škrlat, slonova kost, marmor, ebenovina, vino, pšenica, živina, človek, vse bo v eni uri prešlo. O, angel Gospodov, odnesi se pogubi! S svojimi gorečim mečem prederi moje srce, ki ti drhti naproti! Plamenim! Gorim! Zarim v ljubezni božji! O jaz, plamenica božja! Cez vsa morja in vse dežele svetim v temo zemlje!

In zapel je: Lasciatemi morire! E che volete che mi conforte